

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚನಾ ಇಲಾಖೆ
ಹಾಗೂ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ವರ್ತಿಯಿಂದ

ಪ್ರೋಥ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ
ಹಾಗೂ
ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇನ 2015-2016

ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ 2015

ಸಂಪೂರ್ಣ 06 ಯು.ಸಂ.ಸ್ವ 2015

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ
ಹಾಗೂ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜೀಲ್ಲಾ
ಹಾಗೂ

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಧೇ ರೂಪ 2015–2016

ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿ 2015

ಸಂವ್ಯಾತಾಜಿ 06 ಯು.ಸಂ.ಸ್ವ 2015

ವಿಷಯಸೂಚಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಷಯಗಳು	ಪಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾನೃತೆ ಪಡೆದ ಪೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇರ್ಯಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ – ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ	01
2	ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೇರವು ಯೋಜನೆ – ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಪತ್ರ	02-03
3	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾನೃತೆ ಪಡೆದ ಪೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇರ್ಯಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು/ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೇರವು ಯೋಜನೆ	04-10
4	ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳು (ಅನುಬಂಧ I ರಿಂದ III)	11-14
5	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇರ್ಯ ಮಾರ್ಗ ಸೂಚಿಗಳು	15-20
6	ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು (ಅನುಬಂಧ-ಎ)	21
7	ಕಡ್ಡಾಯ ಹಾಗೂ ಹಾಸ್ಪಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ (ಅನುಬಂಧ-ಬಿ)	22
8	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇರ್ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಗೂ ಬಹುಮಾನಿತರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳ ನಮೂನೆ (ಅನುಬಂಧ IV, V)	23-24
9	ಕನಾಂಟಿಕ ರಾಜ್ಯದ ಪೌಢ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇರ್ಯಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿ ಸಂಸತ್ತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಳಾಪಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಗಳು	25-28
10	ಕನಾಂಟಿಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಳಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿ (ಅನುಬಂಧ-VI)	29-31
11	ಕನಾಂಟಿಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಳಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿ	32-33
12	ಮಾದರಿ ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಗಳು (ಅನುಬಂಧ - VII)	34-36
13	ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಬುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ) ಹಾಗೂ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಬುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರಗಳ ಕೆಲವು ಮಾದರಿಗಳು (ಅನುಬಂಧ-VIII)	37-48
14	ಶಾಸನ ರಚನೆ – ಮಾದರಿ ವಿಧೇಯಕ	49-81
15	ಕನಾಂಟಿಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳ ನಿಯಮ 324 ರಿಂದ 351ರ ಉದ್ದೃತ ಭಾಗ (ಅನುಬಂಧ- X)	82-92
16	ತೀರ್ಮಾನಗಾರರ ಮಾದರಿ ಅಂಕಪಟ್ಟಿ	93
17	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಸ್ವಧೇರ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ – (ಶಾಲೆಯ ಹೆಸರು, ಸ್ವಧಾರಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆಸರು)	94

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಗಳು

ವಿಷಯ: 2014-15ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಥಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಫ್ತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ.

- ಪ್ರಧಾನ:**
- ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಡೀ 32 ಯೋಯೋಕ 2014, ದಿ:26.02.2014.
  - ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚನೆ ಇಲಾಖೆ, ರವರ ಕಡತ ಸಂಖ್ಯೆ: ಸಂವ್ಯಾತಾಜಿ 14 ಯುಸಂಸ್ವ 2014, ದಿ:23.12.2014.

*****

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಮೇಲೆ (1)ರಲ್ಲಿ ಓದಲಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಥಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಫ್ತೆ ನಡೆಸಲು ಲೆಕ್ಕಾರ್ಥಿಕೆ 2202-02-105-0-01-015ರಿಂದ ರೂ.5.00ಲಕ್ಷ (ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ)ಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ (2)ರಲ್ಲಿ ಓದಲಾದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚನೆ ಇಲಾಖೆ, ರವರ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಥ ಶಿಕ್ಷಣ 2014-15ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರೋಥ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಫ್ತಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಲು ರೂ.5.00 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಹೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸದರಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಡೀ 181 ಯೋಯೋಕ 2014, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ: 06.12.2015

ಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಶಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಥಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 2014-15ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯುವಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಫ್ತೆಗೆ ಲೆಕ್ಕಾರ್ಥಿಕೆ 2202-02-001-0-04-051 (ಯೋಜನೆತರ)ರಿಂದ ರೂ.5.00 ಲಕ್ಷ (ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ) ಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಅನುದಾನವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಘರತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ದೇಶಕರು, ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ
ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ,

(ಎ.ಎಫ್ ಮಾಗಿ)

ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಪದನಿಮಿತ್ತ
ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ (ಯೋಜನೆ)

ಗ,

- ಮಹಾಲೇಖಾಲರು, (ಆಡಿಟ್ 1 & 2) ಬೆಂಗಳೂರು.
- ನಿರ್ದೇಶಕರು, ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ನಿರ್ದೇಶಕರು, ವಿಜಾನಾ ಇಲಾಖೆ, ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿ ಮಾತ್ರ ಗೋಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ರಾಜ್ಯ ಮುಜೂರು ವಿಜಾನೆ, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ವಿಜಾನಾ ಗಳಿಕ ಕೇಂದ್ರ, ನಂ.49, ವಿನಿಜ ಭವನ, ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್‌ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕಾರ್ಯಕರ್ಮ ಹಾಗೂ ಅಂತರಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರು, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, (ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೋಥ ಶಿಕ್ಷಣ), ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ಆವೃತ್ತಿಗಳು.
- ಕೋ.ಆಡಿಟನೇಟ್‌ರ್, ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- ಶಾಖಾ ರಕ್ಖಾ ಕಡತ/ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರತಿಗಳು.

ಸಂಖ್ಯೆ: ಎಫ್ 3(3) 2008-ಪ್ರೀತಿ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ

92, ಸಂಸತ್ತ ಭವನ,

ನವದೆಹಲ್ - 110001

ದಿನಾಂಕ 12.05.2009

ಇವರಿಗೆ,

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು,

ಕನಾಂಡಿಕ ಸರ್ಕಾರ,

ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮಾನ್ಯರೆ,

ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಪ್ರೈಡ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಧೈರಂಗಳನ್ನು’ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಹಣಕಾಸು ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ನಿರ್ದೇಶಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. 2008ರ ಫೆಬ್ರುವರಿ 4-5ನೇ ದಿನಾಂಕಗಳಿಂದ ಮುಂಬೇನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 14ನೇ ಅಷ್ಟಿಲ ಭಾರತ ಸಚೇತಕರ ಸಮೀಕ್ಷೆನವು, ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಣಕಾಸು ನೆರವಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ.

(ಎ) 100ರವರೆಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು

ವಿಧಾನಮಂಡಳಗಳಿಗೆ

(ಬಿ) 100ರಿಂದ 200ರ ನಡುವೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಹೊಂದಿರುವ ವಿಧಾನಮಂಡಳಗಳು

(ಸಿ) 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು

ವಿಧಾನಮಂಡಳಗಳು

(ವಿಧಾನಮಂಡಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಿತಿಯು ಈ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ 5,00,000/- ರೂಪಾಯಿಗಳು)

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಾಲಯದೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಿಂದ ಎಂದರೆ, 2009–2010ರಿಂದ 14ನೇ ಅಳಿಲ ಭಾರತ ಸಚೇತಕರ ಸಮೀಕ್ಷಾನದಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸ್ನು ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಹಣಕಾಸು ನೇರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ.

2. ಹಣಕಾಸು ನೇರವಿನ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಧೇಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲಾದ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಮರುಸಂದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಕ್ಷೇಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಪೆವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಬಂಧ-III ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಲಾಗಿದೆ. ಮರುಸಂದಾಯದ ಕ್ಷೇಮನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮೂಲ ಒಜರುಗಳು/ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

3. ಪರಿಷ್ಕಾರ ಹಣಕಾಸು ನೇರವು ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳು ಅಧಿಕೃತ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ www.mpa.nic.in ನಲ್ಲಿಯೂ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

4. ಇದನ್ನು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯೊಡನೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ,

ಸಹಿ/-

(ಆರ್.ಸಿ. ಮೋಹಂತಿ)
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ದೂರವಾಣಿ: 011-23034761
ಫೋನ್: 23018220

ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಪೌಧ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ವಫ್ರೇಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು /ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ನೆರವು ಯೋಜನೆ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ವಫ್ರೇಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ 1962 ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧಿಲ ಭಾರತ ಸಚೇತಕರ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ರೂಪ ತಳೆಯಿತು. ಸದರಿ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಮುಂದಿನ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು:—

“ಈ ಸಮಿತಿಯು, ಅಣಕು ಸಂಸತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಮೌಲ್ಯಾರ್ಥಿಕೆಯ ಕ್ಷಿದ್ದಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ”.

ಮೇಲ್ಮುಂಡ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು 1966 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಐದನೇ ಅಧಿಲ ಭಾರತ ಸಚೇತಕರ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಈ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಮನರುಚ್ಛಿಸಿತು:—

“ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧಿಲ ಭಾರತ ಸಚೇತಕರ ಸಮ್ಮೇಳನವು, ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರದ ಒಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಣಕು ಸಂಸತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಸಮ್ಮೇಳನವು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ತೀವ್ರಾನಗಳನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಅವುಗಳ ಮನವೊಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನರುಚ್ಛಿಸುತ್ತದೆ.”

ಮೇಲ್ಮುಂಡ ಶಿಫಾರಸುಗಳಿಗನುಸಾರ, ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಅಣಕು ಸಂಸತ್ತು (ಈಗ “ಯುವ ಸಂಸತ್ತು”) ಸ್ವಫ್ರೇಯ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದೇಹಲಿಯ ಪೌಧ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಫ್ರೇಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ತೀವ್ರಾನಿಸಿತು.

1967 ರಲ್ಲಿ ಸಿಮ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 1969 ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆದ ಆರು ಮತ್ತು ಏಳನೇ ಅಖಿಲಭಾರತ ಸಚೇತಕರ ಸಮೀಳನದಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು:-

“ದೇಹಲಿಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ “ಯುವ ಸಂಸತ್ತ” ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಮಾಡಿರುವ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾ, ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸಹ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದೆಂದು ಸಮೀಳನವು ಆಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ. [6ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಚೇತಕರ ಸಮೀಳನ]”

“ದೇಹಲಿಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಅಣಕು ಸಂಸತ್ತ’ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸದರು, ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಿಂದ ಆ ಒಗ್ಗೆ ಬಂದ ವ್ಯಾಪಕ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರ ಸಂಸದೀಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮೀಳನವು ಈ ಮುಂದಿನ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.-

(ಎ) ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾದರಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮಕ್ರಮಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿ;

(ಬಿ) ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಾಲಯವು, ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ನೆರವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಮೌಲ್ಯಾಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು

(ಸಿ) ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಾಲಯವು, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈಗಳೇ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ್ ರಾಜ್ಯ ಸ್ವಧೇರಗಳನ್ನು ಸಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. [7ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಚೇತಕರ ಸಮೀಳನ]

7ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಚೀತಕರ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ಮಂಡ ಶಿಫಾರಸುಗಳ (ಬಿ) ಭಾಗದ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯವು, ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಪ್ರಾಥ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಧೇಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ - ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ನೆರವು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ.

1. ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ:- ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವ, ಶಿಸ್ತ, ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಒಗ್ಗೆ ತಾಳ್ಳೆ ಮುಂತಾದ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಗುಣ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಮೃಗೂಡಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪದ ಒಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯವು, ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ - "ಯುವ ಸಂಸತ್ತ" ನ ಸ್ವಧೇಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವಂಥ ಮತ್ತು ದೇಹಲಿಯ ಎನ್‌ಸಿಟಿ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿದಂಥ ಶಾಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ "ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಧೇಯ" ನಡೆಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಇಂಥವೇ ಸ್ವಧೇಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ಹಣಕಾಸು ನೆರವನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ.

2. ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣ:- ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯದ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಯು ಇಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ನೇರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಸ್ವಧೇಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆ:- ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಎಲ್ಲಾ ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ಪ್ರಾಥ್ಮ ಶಾಲೆಗಳು ಸ್ವಧೇಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿವೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಭಾಗವಹಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು, ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ಮಾರ್ಚ್ 31ರೊಳಗೆ ಸಂದರ್ಭನುಸಾರ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯದ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

4. ಯುವ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ವಫ್ರೇಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಅವಧಿ:- “ಯುವ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ವಫ್ರೇ” ಯನ್ನು, ಪ್ರತಿವರ್ಷವು ನಡೆಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಿವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ರೂಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಸ್ವಫ್ರೇಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿರುವ ಸಂಸ್ಥಾಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತೋಲೆ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸದರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ನವದೇಹಲಿಯ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೂ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

5. ಯುವ ಸಂಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ:- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ “ಯುವ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ವಫ್ರೇಯನ್ನು” ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಮೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಧಿವೇಶನದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ, ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸಂಸ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಒಂದು ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

6. ಯುವ ಸಂಸ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಅವಧಿ:- ಯುವ ಸಂಸ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಅವಧಿಯು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮೀರತಕ್ಕದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

7. ಯುವ ಸಂಸ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯ ಚಚೆಯ ವಿಷಯ:- ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಚಚೆಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯುವ ಸಂಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕೇಮಾಭ್ಯಾದಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮತೀಯ ಸಾಮರಸ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ.

8. ಭಾಷೆ:- ಭಾಗವಹಿಸುವವರು, ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

9. ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳಃ- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಫ್ರೇಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಾನು ಇಚ್ಛಿಸುವಂಥ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸ್ವಫ್ರೇಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯಕ್ಕೆ ಜಜೆಯ ವಿಷಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಫ್ರೇ ನಡುವ ಸ್ಥಳದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸ್ವಫ್ರೇಯ ದಿನಾಂಕಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಬಹುಮಾನಗಳು:- ಈ ಮುಂದಿನ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ:-

- (i) ಸ್ವಫ್ರೇಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸಾಫ್ನಾನ ಗಳಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಪಾರಿಶೋಷಕ (ಸಂಸದೀಯ ಪಾರಿಶೋಷಕ).
- (ii) ಅರ್ಹತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಫ್ರೇಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲ ಐದು ಸಾಫ್ನಾನ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಟೋಫ್ಫಿಗಳು.
- (iii) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾದವರಿಗೆ ಪದಕಗಳು / ಕಪ್ಪಗಳು/ಮುಸ್ತಕಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಹುಮಾನಗಳು. ಬಹುಮಾನಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯು 80ನ್ನು ಮೀರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (iv) ಇತರೆ ವೆಚ್ಚಗಳು.

ಮೂಡನೆ:- ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯದ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವೈತ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯದಿಂದ ಮರುಸಂದಾಯವಾಗುವ ಗರಿಷ್ಠ ಮೊಬಿಲನ್ ವಾರ್ಡ್‌ಕವಾಗಿ, ಯೋಜನೆಯ 15ನೇ ಕಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮೀರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪಾರಿಶೋಷಕವು ಪಯಾರ್ಥ ಪಾರಿಶೋಷಕವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸ್ವರ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಮ ಸಾಫನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮೂರು ನಿರಂತರ ವರ್ಷಗಳು ಪಾರಿಶೋಷಕವನ್ನು ಗೆದ್ದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಅದನ್ನು ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಅನುಬಂಧ-1 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಸ್ವರ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅನುಬಂಧ-2 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಸ್ವರ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

11. ಶಿಕ್ಷಣಗಾರರ ಸಮಿತಿ:- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಗಾರರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ವಿಧಾನಸಭೆ/ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇತರರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸಮಿತಿಯ ಪದನಿರ್ಮಿತ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

12. ಮೇರಿಟ್ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.- ಸ್ವರ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ಸಮಿತಿಯು, ಈ ಮುಂದಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.

13. ಮರು ಪ್ರದರ್ಶನ:- ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಸ್ವರ್ಥೆಗಳ ಮುಕ್ತಾಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ದಿನಾಂಕದಂದು ಸ್ವರ್ಥೆಯ ಬಹುಮಾನ ವಿಶೇಷತೆಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಸ್ವರ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಮ ಸಾಫನ ಗಳಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವಂತೆ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಬಹುದು.

14. ವರದಿ:- ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಸ್ವರ್ಥೆಯು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅನುಬಂಧ-ಬಳಬರಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮೇರಿಟ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲನೇ ಏದು ಸಾಫನ ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಹುಮಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯವು ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮರುಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮೊಬಿಲಿಗನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಭಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇಲಾಖೆಯ ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಸಹಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಚೆಕ್ಕನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲು ಬರೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಶೀಫ್ಸ್‌ಕೆ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮೂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಯಮಿಸಲಾದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿನ ವರದಿಯನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವಿನ ಕೋರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ನವದೆಹಲಿ ಇವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

15. ವೆಚ್ಚದ ಮರುಸಂದಾಯದ ಪರಿಮಿತಿ:- ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾಡಿದ ವಾಸ್ತವಿಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು, ವರದಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಮುಂದಿನ ಮಿತಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮರುಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಾಗುವುದು:

(ಎ) 100ರವರೆಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳಗಳು	ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು
(ಬಿ) 100ರಿಂದ 200ರ ನಡುವೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನುಹೊಂದಿರುವ ವಿಧಾನಮಂಡಳಗಳು	ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು
(ಸಿ) 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳಗಳು	ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು

(ವಿಧಾನಮಂಡಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಿತಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೆ 2,00,000/- ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ)

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾದರಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ನೆರವಿನ ಕೋರಿಕೆ

ಅನುಬಂಧ - |

ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರ
ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ/ನೋಡಲ್ ಕಚೇರಿ/ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

"ಯುವ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ವಫ್ಟ್"

—ಶಾಲೆಯ —————

ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ ————— ಭಾರತ
ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ನವದೇಹಲಿ ಇವರು —————ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ
ನಡೆಸಿದ "ಯುವ ಸಂಸತ್ತು" ಸ್ವಫ್ಟ್ ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಹಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ/ನೋಡಲ್ ಕಚೇರಿ/
ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ.

ಅನುಭಂಧ-॥

ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ/ನೋಡಲ್ ಕಚೇರಿ/ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

....

"ಯುವ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ವಫ್ಂ"

—ಶಾಲೆಯ ——————

ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ —————— ಅವರಿಗೆ
————— ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಾಲಯ,
ನವದೆಹಲಿ ಇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ "ಯುವ ಸಂಸತ್ತು ಸ್ವಫ್ಂ" ಯಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನೆಗೆ
————— ಬಹುಮಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯಿಂದು
ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಕ್ಕೆಮ ಪಾಠಿಕಾರಿ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ/ನೋಡಲ್ ಕಚೇರಿ/
ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ.

ಅನುಬಂಧ-III

ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪದೇಶಗಳ *ಸರ್ಕಾರವು -----ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪಧ್ಯಯ ವರದಿ-ಹಣಕಾಸು ನೆರವೆನ ಕೋರಿಕೆ.

1.	ರಾಜ್ಯದ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪದೇಶದ ಹೆಸರು:	
2.	ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪಧ್ಯಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಮತ್ತು ಮರು ಸಂದಾಯದ ಕ್ಷೇಮನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಣಕಾಸಿನ ವರ್ಷ:	
3.	ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪಧ್ಯಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ:	
4.	ಸ್ಪಧ್ಯಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ:	
5.	ಸ್ಪಧ್ಯಯಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ:	
6.	ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಪಧ್ಯಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಐದು ಸಾಫ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಶಾಲೆಗಳ, ಮೆರಿಟ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ:	
7.	ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರವು ಕ್ಷೇಮು ಮಾಡಿದ ಮೊಬಲಗು:	
	ವೆಚ್ಚಗಳ ಬಾಬು	ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಮೊಬಲಗು
	<u>ವಿಷಯಾಭಿಮುಖ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ</u> 1. 2.	
	<u>ಯುವಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪಧ್ಯಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ</u> 1. 2.	
	<u>ಬಹುಮಾನ ವಿಶ್ರಣೆ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕಾಗಿ</u> 1. 2.	
8.	ಚೆಕ್ಕನ್ನು ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕೋ ಅವರ ಹೆಸರು/ವಿಳಾಸ/ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕೆ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ವಿವರ.	

- ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪಧ್ಯಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು.
- ವೆಚ್ಚದ ಮರುಸಂದಾಯದ ಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಓಚರುಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆ ನೋಡಲಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.
– ಎಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ:

(ಹೆಸರು)

ಪದನಾಮದ

(ಉಪಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ದಜ್ಞಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ದಜ್ಞಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಿಮಾಡುವುದು)

ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪದೇಶ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಳಾಸ,
ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ/ ಇಮೇಲ್ ಪ.ಡಿ.

ಮೂಚನೆ:-

ವಿಷಯಾಭಿಮುಖ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ಯುವ ಸಂಸ್ತನ್ನು ನಡೆಸುವುದರ ಪ್ರಭಾರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರ/ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನೋಡಲ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಸುವ ಒಂದು ಕೋಸ್ಟ. ಭಾಗವಹಿಸುವವರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಸಾಹಿತ್ಯ/ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚುಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಫ್ರೇಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ, ಸ್ವಫ್ರೇಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿದ ವೆಚ್ಚು, ಇದು ಉಪಹಾರಕ್ಕೆ, ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ, ಬಹುಮಾನ/ಪಾರಿಶೋಷಕ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ತಗಲಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಬಹುಮಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸಮಾರಂಭ ಎಂದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೀತರು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನಗಳು/ಷೈಲ್ದಾಗಳನ್ನು (ಪಾರಿಶೋಷಕಗಳನ್ನು) ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಸಮಾರಂಭ, ಇದು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮುಸ್ತಕಗಳು, ನೆನಪಿನ ಕಾಣಿಕೆಗಳು, ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳು, ಷೈಲ್ದಾಗಳ (ಪಾರಿಶೋಷಕಗಳು) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಾಗಿ ವಹಿಸಿದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

(ಮರುಸಂದಾಯದ ಕ್ಷೇಮಿನಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ/ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಯಾಣಭತ್ಯೆ/ದಿನಭತ್ಯೆಗಳ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ)

*ಸ್ವಫ್ರೇಗಾಗಿ ವಹಿಸಿದ ವೆಚ್ಚಗಳ ಮರುಸಂದಾಯಕ್ಕಾಗಿ “ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸು ನೆರವು ಯೋಜನೆ”ಯ 14ನೇ ಕಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಫ್ರೇಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಮೇಲೆ, ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು

1. ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:- (ಎ) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶೈಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಮನ್ವಯದೊಂದಿಗೆ ಯುವಸಂಸತ್ತ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕಾಲಮಿತಿಯೊಳಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು. ಸ್ವರ್ಥ್ಯಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ವೇದಿಕೆ, ಧ್ವನಿವರ್ಧಕ, ಹಾಗೂ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಪಹಾರ, ಸ್ವಧಾರವಿಜೀತರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ, ಮುಂತಾದವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಅನುದಾನದಿಂದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬಿ) ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಗೆ 2011–12ನೇ ಸಾಲಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ರೂ. 6,000/- (ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ) ಅಥವಾ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯ ವಾಸ್ತವ ವೆಚ್ಚ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಕಡಿಮೆಯೋ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

2. ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ.- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಕನಾರಬಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅರ್ಹತೆ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು 60 ರಿಂದ 90 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

(1) ಚರ್ಚಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕವಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

(2) ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜೆನ್ನಾಗಿ ತೆಳಿದುಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

(3) ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮೆರಿಟ್ ಪಡೆದಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

(4) ಮುಖಿಂಡತ್ವದ ಗುಣಗಳಿರುವ ಮತ್ತು ಪರ್ಯೋತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

(5) ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂದು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಶಾಸನ-ಕಲಾಪಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಕಿ

ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೂ ಯಾವ ಸಂಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವರ್ಣಸಲು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

3. ಯಾವ ಸಂಸತ್ತ ರಚನೆ.- (ಎ) ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಗದಿತ ದಿನಾಂಕ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪಾಲೋಳ್ಳವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸುವರು.

(ಬಿ) ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚನೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿಯೋಜಿತ ತೀಪ್ರಕಾರರ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು,-

ಶೇಕಡ 60 - ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು.

ಶೇಕಡ 40 - ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವರು.

(ಸಿ) ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮಾಳಗೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಆರಿಸುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು “ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು (ಅಜಜಿಜಾಜಡಿ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ 5 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸುವರು. ಇವರನ್ನು

(ಅ) ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರು.

(ಆ) ಗೃಹ ಸಚಿವರು.

(ಇ) ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು.

(ಈ) ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು; ಹಾಗೂ

(ಉ) ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರು.

ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

(ಡಿ) ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಮನಾದ ಮೂರು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವರು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು

(ಅ) ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ-1

(ಆ) ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ-2

(ಇ) ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ-3

ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮಾಳಗೆ ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನನ್ನು ಆರಿಸುವರು. ಅವರನ್ನು ಆಯಾ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಹೆಸರಿನ ನಾಯಕರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು.

4. ಆಸನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.- (ಎ) ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಕೊತಡಿಯ (ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸದನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು) ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸದನದ ವಡಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಹುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಸನವು ಸದನದ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸಚಿವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸಾಫ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಿಂಡರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗುವರು.

(ಬಿ) ತೀಪ್ರಗಾರರ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವೀಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ಆಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗುವರು.

5. ಸ್ವಧೇಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ವಿಧಾನ.—(ಬಿ) ಮೊದಲಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಲು ವಿಫಲರಾದಲ್ಲಿ ತೀಪ್ರಗಾರರ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವರು ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುವರು. ಮೇಲಿನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು 10-00 ಗಂಟೆಯಿಂದ 10-55 ರೊಳಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

(ಬಿ) 11-00 ಗಂಟೆಗೆ “ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸದನಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ” ಯೆಂಬುದಾಗಿ ಶಾಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಬ್ಬರು ಘೋಷಿಸುವರು.

(ಸಿ) ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಆಸನಗಳಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವರು. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಸಾಫ್ಟ್‌ನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ನಂತರ ಸದಸ್ಯರು ಆಸೀನರಾಗುವರು.

(ಡಿ) ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು.— 1. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ

ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ—1

ಸಚಿವರು — ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು — ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ—2

ಸಚಿವರು — ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಇದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಬಂಧ-3 ರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವುದು)

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು — ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ)

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ.

ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಸಚಿವರು — ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಸದಸ್ಯರು — (ಅ) ಉತ್ತರಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಿಲ್ಲ;

(ಆ) ಉತ್ತರಗಳು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆ.

(ಇ) ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಬೇಕು.

(ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವರು)

ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರು - ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿಯಾಂದಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಬಹುದು.

(ಇದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜರುಗಿಸುವುದು)

(ಇ) ಶೂನ್ಯ ವೇಳೆ.- ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸಿದನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಅವಧಿಯನ್ನು “ಶೂನ್ಯ ವೇಳೆ” ಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮುಗಿದಿದೆ. “ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ” ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಶೂನ್ಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾಸಕರು ಪ್ರಸ್ತುತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ “ವಿಜ್ಞಾನ” ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಯಲಾಗಿರುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಕೋರುವರು.

ಸದಸ್ಯರು: ಪ್ರಸ್ತುತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ ನಾರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ನಮಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಇತ್ತಾದಿ.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು: ತಾವು ಎತ್ತ ಬೇಕೆಂದರುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನಾ ಪತ್ರ ಕೊಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು. ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸದಸ್ಯರು: ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರವಾದ ತುರ್ತು ವಿಷಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ತುರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಉಳಿದ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು: ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ವರದಿ ಕೋರಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಸಂಜೀ ವರದಿ ತಲುಪುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ನಾಳೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು: ವಿಷಯವನ್ನು ನಾಳೆನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ “ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು” ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ “ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ”.

(ಎಫ್) ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ.- ಮಟ ಸಂಖ್ಯೆ 30 ರಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವರು.

ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿರುವ ಶಾಸಕರು “ವಿವರಣೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ”. ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ದೂರವಾಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರವು ತಮ್ಮ ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸದನ ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವರು.

ಉಳಿದ ಶಾಸಕರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ನಂತರ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ/ ಆಶ್ವಸನೆ ನೀಡುವರು.

(ಜಿ) ಅಲ್ಲ ಕಾಲಾವಧಿ ಚರ್ಚೆ.- ಮಟ ಸಂಖ್ಯೆ 31ರ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಉತ್ತರ ನೀಡುವರು. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವರು.

(ಹೆಚ್) ವಿಧೇಯಕದ ಮಂಡನೆ.- ಮಟ ಸಂಖ್ಯೆ 49-81 ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರಿಗೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೂಚಿಸುವರು.

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು (ಮಾನ್ಯ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವರು) ಎದ್ದು ನಿಂತು.- ನಾನು “ಕನಾಂಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ವಿಧೇಯಕ, 2015”ನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು - ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಇ) ವಿಧೇಯಕದ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆ.- ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ವಿಧೇಯಕದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು ಹಾಗೂ ಮುಗಿಸಿದನಂತರ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವರು.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು: ವಿಧೇಯಕದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಸೂಚನೆ ನೀಡಿರುವ ಶಾಸಕರ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆಯುವರು- ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸರದಿಯನ್ನು ಶಾಸಕರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸಲಹೆ/ಸೂಚನೆ ನೀಡುವರು.

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು: ಸಲಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವರು. ಇದಾದ ನಂತರ

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು: ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಏಂದ ಏಂಡವಾಗಿ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ವಿಧೇಯಕದ ಪರವಾಗಿರುವವರು “ಹೊದು” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವವರು “ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವರು.

(ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು “ಹೊದು” ಅಥವಾ “ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸುವರು.)

- ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು – ವಿಧೇಯಕ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಿದೆ.
- ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು – ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ನಾಳೆ ಮೂವಾರ್ಹ
11–00 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರಲಾಗುವುದು.

ಎಂದು ತಿಳಿಸುವರು. ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವರು. ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ನಿರ್ಗಮಿಸಿದ ನಂತರ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಆಸನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸುವರು.

ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನುಬಂಧ- ಎ ಮತ್ತು ಅನುಬಂಧ-ಬಿ ಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಜೆ) ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಸಂಹಿತೆ – ಸ್ವಧೇನೆಗೆ ಭಾಗವಹಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು.-

(1) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಷಯವನ್ನು ಮೀರಿ ಮಾಡನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

(2) ಶಿಸ್ತ ಸಂಯುಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಸ್ವಧೇಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

6. ತೀರ್ಮಾನಗಾರರ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ:- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಧೇಯ ತೀರ್ಮಾನಗಾರರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ,-

(1) ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚನಾ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯೋಜಿತ ಅಧಿಕಾರಿ;

(2) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಯ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರಿ;

(3) ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಸಕರು/ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ರೆ/ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ರೆ ಸದಸ್ಯರು.

ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

7. ಮೆರಿಟ್ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಬಹುಮಾನಃ- ಮೆರಿಟ್ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ವಧೇಯ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರುವ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮೊದಲ 5 ಸಾಫ್ತನ ಗಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಸ್ವಧೇಯಗಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ನೀಡುವುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಗಾರರ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ದರ್ಶನಿಸಬಹುದು. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸ್ವಧೇಯಗಳಿಗೆ/ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅನುಬಂಧ iv (ಪುಟ 24 ನೋಡಿ) ಮತ್ತು v (ಪುಟ 25 ನೋಡಿ)ರಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವಧೇಯ ಸ್ಫಳದಲ್ಲೇ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಅನುಬಂಧ - ಎ

ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಮೊವಾರ್ಹಣ್ಯು	11.00 ರಿಂದ 11.30 ರವರೆಗೆ	ಉದ್ಘಾಟನೆ
	11.30 ರಿಂದ 11.45 ರವರೆಗೆ	ಆಸನಗಳ ಜೋಡಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ
	11.45 ರಿಂದ ಅ. 1.00 ರವರೆಗೆ	ಮೊದಲನೆ ತಂಡದ ಪ್ರದರ್ಶನ
ಅಪರಾಹ್ನ	1.00 ರಿಂದ 2.00 ರವರೆಗೆ	ಉಣಿದ ವಿರಾಮ
	2.00 ರಿಂದ 3.15 ರವರೆಗೆ	ಎರಡನೆ ತಂಡದ ಪ್ರದರ್ಶನ
	3.15 ರಿಂದ 3.45 ರವರೆಗೆ	ಫಲಿತಾಂಶ ನಿರ್ಣಯ
	3.45 ರಿಂದ 4.14 ರವರೆಗೆ	ಮುಕ್ತಾಯ

ಅನುಬಂಧ – ಬಿ

ಭಾಗ – 1 – ಕಡ್ಡಾಯ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ

1. ಸಭಾಧ್ಯಕರ ಆಗಮನ
2. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ವೇಳೆ
3. ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳು
4. ವಿಧೇಯಕಗಳ ಮಂಡನೆ
5. ಅಲ್ಲ ಕಾಲಾವಧಿ ಚರ್ಚೆ

ಭಾಗ – 2 ಇಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ

1. ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಗಳು
2. ಶೂನ್ಯ ವೇಳೆ
3. ವಿಧೇಯಕಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ / ಅಂಗೀಕಾರ
4. ಇಲಾಖಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ
5. ಖಾಸಗಿ ಕಲಾಪಗಳು (ನಿರ್ಣಯ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ವಿಧೇಯಕದ ಮಂಡನೆ ಇತ್ತೂದಿ)

ಸ್ವಫ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಡಿ.ಎಸ್.ಇ.ಆರ್.ಟಿ., 100 ಅಡಿ ರಿಂಗ್‌ರಸ್ಟೆ, ಹೊಸಕೆರೆ ಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

**ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಗೂ
ಒಮ್ಮೊನಿತರಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳ ನಮೂನೆ**

ಅನುಬಂಧ- IV

ಕನಾಂಟರ್ ಸರ್ಕಾರ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪರ್ಧೆ 2015-16

ಶಾಲೆಯ

----- ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ ----- ಕನಾಂಟರ್
ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ
ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ 2015-16ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ “ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ
ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ” ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳ: _____

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿ

ದಿನಾಂಕ: _____

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ

----- ಜಿಲ್ಲೆ

ಅನುಬಂಧ-V

ಕನಾಡಿಕ ಸರ್ಕಾರ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

“ಜೆಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇರ್” 2014 –2015

-ନାତେମ୍-

---ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾದ-----
 -ಅವರಿಗೆ 2015 – 2016 ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಾಂಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸದೀಯ
 ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಇವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ
 “ಚಿಲ್ಲೋ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪಷ್ಟ್ರೆ”ಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನೆಗೆ -----
 ----- ಒಮ್ಮೊನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

સ્વરૂપ: _____

ଲୁପ ନିଦେଖତକରୁ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ଦିନାଂକ: _____

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶೀಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು

జప

ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪೌಡ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಡೆಸುವ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇರ್ಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿ ಸಂಸತ್ತೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾಪಾಠ ಬಗೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಗಳು:

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮುಖ್ಯ ಸಚೀತಕರ ಸಮೀಳನವು ಮಾಡಿರುವ ಶಿಫಾರಸ್ನಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆ ಸಂಸತ್ತು, ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಅಧಿವೇಶನಗಳ ಬಗೆ ಪೌಡ ಶಾಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ “ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ” ಸ್ವಧೇರ್ಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ “ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ” ಮಾದರಿ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ರಚನೆ.— ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 170ನೇ ಅನುಜ್ಞೆದದ ಅನ್ವಯ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 224 ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಒಬ್ಬ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

3. ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾಪಾಠಗಳು.— ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾಪಾಠ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಧಾನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸಚಿವಾಲಯದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಹೊರಡಿಸುವರು. ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾಪಾಠ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ,—

- (ಅ) ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆ
- (ಆ) ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ
- (ಇ) ವರದಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು
- (ಈ) ಗಮನ ಸೆಳಿಯುವ ಸೂಚನೆಗಳು
- (ಉ) ವಿಶ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾಪಾಠಗಳು
- (ಉಂ) ಮೂರಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾಪಾಠ ಪಟ್ಟಿ
- (ಇಂ) ನಿಯಮ 69ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವಗಳ ಜರೂರು ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆ.
- (ಎ) ಶಾಸನ ರಚನೆ.

ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧಿವೇಶನದ ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾಪಾಠ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅನುಬಂಧ —vi ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಗಳು: ಅಧಿವೇಶನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿನದ ಮೊದಲಿಗೆ ಅಗಲಿದ ಗಣ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆ. ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮುಟ ಸಂಖ್ಯೆ 36–39ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

5. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು.— (1) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿನದ ಅಧಿವೇಶನದ ಮೊದಲನೆಯ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗುವುದು. ಸದರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

(2) ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಿಚ್ಚಿಸುವ ಸದಸ್ಯರು 15 ದಿನಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನಾ ಪತ್ರವನ್ನು ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯದಾರೀಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸಚಿವರ ಪದನಾಮವನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

(3) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು.—

(ಅ) ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು; ಹಾಗೂ

(ಆ) ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

(4) ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಕಂಡ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಷರತ್ತುಗಳಿವೆ.—

(ಎ) ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಒಂದೇ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು.

(ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಇರಬೇಕು.

(ಸಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 150 ಪದಗಳನ್ನು ಮೀರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(ಡಿ) ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(ಇ) ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(ಎಫ್) ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇತ್ಯಾದಿ.

(5) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ) ಹಾಗೂ

ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕೆಲವು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಮುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

37–48ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

6. ಗಮನ ಸೇಳಿಯುವ ಸೂಚನೆಗಳು.— (1) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವದ ಜರೂರು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು. ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೋರಬಹುದು.

(2) (ಅ) ಗಮನ ಸೇಳಿಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರು ಸಹಿ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಗಮನ ಸೇಳಿಯಬಹುದು.

(ಆ) ಗಮನ ಸೇಳಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಚಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೋರಬಹುದು. ಗಮನ ಸೇಳಿಯುವ ಸೂಚನೆಗಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಮಟ ಸಂಖ್ಯೆ 30 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

7. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವದ ಜರೂರು ವಿಷಯದ ಅಲ್ಲ ಕಾಲಾವಧಿ ಚಚೆ.— ನಿಯಮ 69ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವದ ಒಂದು ಜರೂರು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚಚೆ ನಡೆಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಸದಸ್ಯರು ಬರಹದ ಮೂಲಕ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆ ಸೂಚನೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಹಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಬೆಂಬಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸದಸ್ಯನು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಬೇಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ ಸದಸ್ಯರು ಚಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಹುದು. ಈ ನಿಯಮದಡಿ ನೀಡುವ ಮಾದರಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಟ ಸಂಖ್ಯೆ 31 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದೆ.

8. ಶಾಸನ ರಚನೆ.— (1) ಶಾಸನ ರಚನೆಯು ಶಾಸಕರ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಏಳನೇ ಅನುಸೂಚಿಯ ಎರಡನೇ ಪಟ್ಟ (ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟ) ಹಾಗೂ ಮೂರನೇ ಪಟ್ಟ (ಸಂಯುಕ್ತ ಪಟ್ಟ) ಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಧಾನ ಸಭೆಯು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದೆ.

(2) ಶಾಸನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ,—

(ಅ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು;

(ಆ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವುದು; ಹಾಗೂ

(ಇ) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು.

ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ಹಂತಗಳಿವೆ.

(3) ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರ ಮುಖಾಂತರ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು. ವಿಧೇಯಕದ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು.

ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯ ನಂತರ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಖಂಡ ಖಂಡವಾಗಿ (clause by clause) ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹಾಕಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

(4) ವಿಧೇಯಕದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಮಟ ಸಂಖ್ಯೆ 49–81 ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಬಂಧ - VI

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಮಾದರಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಮಾದರಿ - 1

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ
ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ವಿಧಾನಸಭೆ
(ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧಿವೇಶನ)
ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿ
(ಸಮಯ: ಬೆಳಿಗ್ 11.00 ಗಂಟೆಗೆ)

---

01. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ

- ಅ) ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು : ಎರಡನೇ ಪಟ್ಟಿ
- ಆ) ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು : ಎರಡನೇ ಪಟ್ಟಿ

02. ವರದಿಯನ್ನೊಳಿಸುವುದು

ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ ಹಾಲಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪ (ಸದಸ್ಯರು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮಿತಿ) ಅವರು 2014-15ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಮಿತಿಯ 11ನೇ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದು.

03. ಶಾಸನ ರಚನೆ

ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ (ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ವಿಧೇಯಕ, 2015 ಶ್ರೀ.ಆರ್.ವಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ (ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವರು) ಅವರು:-

- ಅ) 2015ನೇ ಸಾಲಿನ ಕನಾಟಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ (ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ವಿಧೇಯಕ, 2015ನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುವುದು;
- ಆ) ಹಾಗೂ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು.
2. ಕನಾಟಕ ಭೂ ಕಂದಾಯ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕ, 2015 (ಶ್ರೀ ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಪ್ರಸಾದ್, ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು) ಅವರು:-
- ಅ) 2015ನೇ ಸಾಲಿನ ಕನಾಟಕ ಭೂ ಕಂದಾಯ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ವಿಧೇಯಕ, 2015ನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುವುದು;
- ಆ) ಹಾಗೂ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವುದು.

04. ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಮೂಚನೆಗಳು

1. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜಿ.ಬೋಪಯ್ಯ ಅವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಹಕರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಹಕರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು
2. ಶ್ರೀ ಸಿ.ಟಿ ರವಿ ಅವರು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಭದ್ರ ವನ್ನಜೀವಿ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶ ವ್ಯಾಟಿಗೆ ಒಳಪಡದ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶದ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಭದ್ರಾಹುಲಿ ಸಂರಕ್ಷಕ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸರ ವಲಯದ ವ್ಯಾಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು.
3. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ ಕುಮಾರ ಅವರು ಮೊಬೈಲ್ ಸ್ಥಾವರಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆಯವರು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವುದು.

**05. ನಿಯಮ 69ರ ಮೇರೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವದ
ಜರೂರು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ ಕಾಲಾವಧಿ ಚರ್ಚೆ**

ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಜಗದೀಶ್ ಶೆಟ್ಟರ್, ಗೋವಿಂದ ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ, ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಹಾಗೂ ಸಿ.ಟಿ ರವಿ ಹಾಗೂ ಇತರರು ರಾಜ್ಯದ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಭೂಪ್ರಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ರಾಜ್ಯಾಧ್ಯಂತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿರುವ ಸೂಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ.

ಕನಾಡ್‌ಟೆಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಪತ್ತು

ನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೇಯ ಅಧಿವೇಶನ

ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪಟ್ಟಿ

(ಸಮಯ: ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12.00 ಗಂಟೆಗೆ)

*****

01. ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಗಳು

(15 ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಸದನವು ಮನ: ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳಲು)

02. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ

- ಅ) ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು : ಒಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಿ
- ಆ) ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು : ಒಂದನೆಯ ಪಟ್ಟಿ

03. ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳು

1. ಶ್ರೀಮತಿ ಮೋಟಮ್ಮ ಅವರು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು.
2. ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ಖಾರಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ತಾರಾ ಅನುರಾಧ ಅವರುಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಶುಶ್ಲಾಕ್ಷಯರನ್ನು ಖಾಯಂಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ನಿಗದಿ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತಾ ಇಲಾಖೆಯಡಿ ಖಾಲಿಯಿರುವ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರ ಗಮನ ಸೆಳೆದರು.

3. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಈಶ್ವರಪ್ಪ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಗಳೇಶ್ ಕಾರ್ಣಿಕ್, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತಕರು, ರಾಮಚಂದ್ರ ಗೌಡ, ಬಸವರಾಜಹೆರಟ್ಟಿ, ಮರಿತಿಬ್ಬೇಗೌಡ, ಗೋ: ಮಥುಸೂಧನ್, ಮೇಲ್.ಪಿ.ವಿ.ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ, ಬಿ.ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಅಮರನಾಥ ಪಾಟೀಲ್, ಅರುಣ ಶಹಾಮರ, ಶ್ರೀಮತಿ ತಾರಾ ಅನೂರಾಧ, ಆರ್. ಚೌಡರೆಡ್ಡಿ ತೂಪಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಸ್.ವಿ.ಸಂಕುರ ಅವರುಗಳು ಪದವಿ ಮೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆಸಿದಂತಹ ದ್ವಿತೀಯ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ, ಘಲಿತಾಂಶೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಮೋಟೋ ಕಾಫಿ ಹಾಗೂ ಮರುವೊಲ್ಯುಮಾಪನಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಮೋಷಕರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಗೊಂದಲ ಹಾಗೂ ಆತಂಕಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು.

04. ನಿಯಮ 330ರ ಮೇರೆಗೆ

ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ: ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಗಳೇಶ್ ಕಾರ್ಣಿಕ್, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖ್ಯ ಸಚೇತರಕರು, ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಮಲಾಗೌಡ ಹಾಗೂ ಅಶ್ವಧ ನಾರಯಣ ಅವರುಗಳು ಬಿ.ಡಿ.ಎ ನೋಕರರ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘವು ನಿವೃತ್ತ ನೋಕರರಿಂದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಶುಲ್ಕ ಹಾಗೂ ಮುಂಗಡ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಇದುವರೆವಿಗೂ ನಿರ್ವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು. (ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು)

05. ನಿಯಮ 68ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವದ ಜರೂರು

ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ

ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ: ಕೆ.ಎಸ್. ಈಶ್ವರಪ್ಪ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಗಳೇಶ್ ಕಾರ್ಣಿಕ್ ಹಾಗೂ ಸೋಮಣಿ ಮ. ಬೇವಿನಮರದ } ರಾಜ್ಯದ ಕಬ್ಬಿ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ವಾನೆಗಳಿಂದ
ಬಾಕಿ ಹಣ ಪಾವತಿಸುವ ಕುರಿತು ಮುಂದುವರೆದ
ಚರ್ಚೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರ

ಅನುಬಂಧ-VII

ಮಾದರಿ ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು

129ನೇ ಅಧಿವೇಶನ

ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆ

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪರಿಯವರು:-

ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಡಾ: ಎ.ಪಿ.ಜಿ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಮಾಜಿ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ವಸಂತ ವಿ. ಸಾಲಿಯಾನ್ ಅವರುಗಳು ನಿಧನ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಅಶ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ತಿಳಿಸಬಯಸ್ತೇನೆ.

ಡಾ: ಎ.ಪಿ.ಜಿ.ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ

"ಕ್ಷಿಪೆಣಿ ಮಾನವ", "ಜನರ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ" ಎಂಬ ಹೆಗ್ಲಿಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದ ಭಾರತದ ಮಾಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಡಾ: ಎ.ಪಿ.ಜಿ.ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರು ಇನ್ನು ನೆನಮು ಮಾತ್ರ.

ಡಾ: ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರು 1931ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15ರಂದು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ರಾಮೇಶ್ವರಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧನುಷ್ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರು. ಮದ್ರಾಸ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏರೋಸ್ಪೇಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ.ಎ.) ಸೇರಿ ನಂತರ ಇಸ್ಲೋದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಿಸಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಯುತರ ನೇತ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ 1980ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಉಪಗ್ರಹ "ರೋಹಿಣಿ"ಯನ್ನು ಕಕ್ಷೆಗೆ ಸೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ದಬಲ್ಲ ಕ್ಷಿಪೆಣಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದ, "ಅಗ್ನಿ" ಮತ್ತು "ಪೃಥ್ವಿ" ಕ್ಷಿಪೆಣಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದು, ಅನುಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮೋಖಾನ್ ಪರಮಾಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ದೇಶವನ್ನು ಅಣ್ಣಸ್ತ್ರೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಸಾರುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಹಗುರ ವಿಮಾನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆಗೂ ಕಲಾಂ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ.

ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಹಲವಾರು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದ ಡಾ: ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು 1992 ರಿಂದ 99ರವರೆಗೆ ಪ್ರಥಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಥಾನ ವ್ಯೇಜ್ಞಾನಿಕ ಸಲಹಾರಾಗಿ ಮತ್ತು ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ.ಎ.ದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿಯೂ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಹೃದಯ ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ "ಕೊರೋನರಿ ಸ್ಪಂಡ" ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್‌ ಎನ್ಯಾಸದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿದ್ದರು.

2002ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ 11ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಾಗಿ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಡಾ: ಕಲಾಂ ಅವರು 2007ರವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಪದವಿಗೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊಸ ಹೊಳಪನ್ನು ನೀಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಘನತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟವರು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಭವನವನ್ನು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ, ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತುಂಬಿದವರು. ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆಗಳೂ ಎಂದಿಗೂ ಸೃಜನೀಯವಾದುದು. ಇವರ ಕನಸಿನ ಕೂಸು "ಪುರ" ಯೋಜನೆ, ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಪಾಲುದಾರಿಕಯೊಂದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮನಶ್ವೀತನಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷ.

ಡಾ: ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕನಾರಟಕಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದ ಅವಿಸರಣೀಯವಾದುದು. ಸುವರ್ಣ ಕನಾರಟಕ ಆಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ: 20.11.2005ರಂದು ಕನಾರಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನುದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕನಾರಟಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪವರ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೈಸೆಂಟೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಕನಾರಟಕದ ಸರ್ವಾಂಗಿಣಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 11 ಧೇರ್ಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಪ್ರತಿಫಲದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದರು.

2008ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 13ರಂದು ಕನಾರಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಆಯ್ದುಯಾಗಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ನಾನು ಭ್ರಾಹ್ಮಾಚಾರ ಮುಕ್ತವಾದ ಬದುಕು ನಡೆಸುತ್ತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಸದಸ್ಯರಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಭ್ರಾಹ್ಮಾಚಾರದಿಂದ ಹೊರಬರುವುದು ಎಪ್ಪು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಪುರ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಇಂದಿಗೂ ಈ ಸದನ ಮರೆಯಲಾಗದ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ.

"ವಿಷನ್ 2020"ರ ಮುಖಾಂತರ ಕೈಷಿಯಿಂದ ವಿಜ್ಞಾಪಿತವರೆಗೆ ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಗೆರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ನೀಲಿ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕವಿ ಹೃದಯದ ಡಾ: ಎ.ಪಿ.ಜಿ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರು "Wings of Fire, India 2020-A Vision for the New Millennium, Mission India, My Journey: Transforming Dreams into Actions, Ignited Minds: Unleashing the Power within India" ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, 1981ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಭಾಷಣ, 1991ರಲ್ಲಿ ಪದ್ವಿಭಾಷಣ ಹಾಗೂ 1997ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅತ್ಯಾನ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ "ಭಾರತ ರತ್ನ" ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂವತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಇವರಿಗೆ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ನೀಡಿದೆ. ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಹಲವಾರು ಪುರಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ಕೊನೆಯವರಿಗೂ ಅವಿರತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳಿದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ದು:ವಿಕರ ಸಂಗತಿ.

ಬಡ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕಲಾಂರವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೊತೆ ಬೇಕೆಂದು, ಮಹಿಳೆಗಳಾಗಿ ಮನಬಿಜ್ಞ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಬದುಕು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾಡರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸರಳ ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಜನರ ಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಇಂದು ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಾಂ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕೆಳಕಂಡ ಮಾತುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಎಂದಿಗೂ ಸ್ಥಾತ್ಮಿಕದಾಯಕವಾಗಿದೆ,-

"ನಿಮ್ಮ ಕನಸುಗಳು ನನಸಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ನೀವು ಕಣಸು ಕಾಣಬೇಕು".
"ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮಗಳು, ಸೋಲು ಎಂಬ ರೋಗವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜೀವಧಾರ. ಅವೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲವು."

ಡಾ: ಎ.ಪಿ.ಜಿ.ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಯುವ ಜನರ ಸ್ಥಾತ್ಮಿಕಯ ಸೆಲೆಯಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಉಪನಿಷತ್ಸಗಳಿಂದ ಯುವ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಆಗಾಧ ಕನಸು, ಭರವಸೆ ಬಿತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತರ ನಿಧನದಿಂದ ಮಹಾನ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಓವರ್ ಶೀಕ್ಷಣಿ, ಓವರ್ ಕನಸುಗಾರ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರೇರಣಾ ಶಕ್ತಿಯೇ ಮರೆಯಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸದನವು ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದಿಂದ ಕಲಾಂರವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಜಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೋರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅಗಲುವಿಕೆಯನ್ನು ಭರಿಸಲು ಭಗವಂತನು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ನೀಡಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಾ: ಎ.ಪಿ.ಜಿ.ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ದಿನಾಂಕ: 27.07.2015ರಂದು ನಿಧನ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

(ಮೃತರ ಗೌರವಾರ್ಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮೌನ ಆಚರಿಸಿದರು)

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕನಾರ್ಚಿಕ ವಿಧಾನಸಭೆ.

ಅನುಬಂಧ-VIII

ಸದನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ) ಹಾಗೂ ಲಭಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುವ (ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರಗಳ ಕೆಲವು ಮಾದರಿಗಳು, ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು

ಕನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	:	4059
ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು	:	
ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕ	:	
ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು	:	ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವರು

ಕ್ರಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
S1.No.	Question	Answer
(ಅ)	ಭಾರಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ;	ಹಾದು
(ಆ)	ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗಿದು, ಅಂತರ್ಜಾಲ ಕುಸಿಯುತ್ತಿದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ;	ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆ(ಭಾರಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ) ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬಿಂಬಿಸಿ, ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು (Techno-economic feasibility Studies) ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸುವ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಡತ ಸಂಖ್ಯೆ:ಜಸಂಜ್ಞ 61 ಎಂಎಲ್‌ಎ 2015

ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವರು

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ : 3579
 ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು :
 ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕ :
 ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು : ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು

ಕ್ರಮಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
Sl.No.	Question	Answer
(ಅ)	ಎತ್ತಿಹಾಸಿಕ ಐರ್ಮಾಳೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾನ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿದೆಯೇ;	ಹೊದು
(ಆ)	ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಹೊರಡಿಸಲಾದ 4(1) ಅಧಿಸೂಚನೆ ರದ್ದಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು;	ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ಹುನಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಐರ್ಮಾಳೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಎತ್ತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಾರಕಗಳ ಸುತ್ತಲೂ 1055 ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು 1894ರ ಭೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಕಲಂ 4(1) ರಿಂದ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ:17.01.2013ರಂದು ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಮನವರಸತಿಗಾಗಿ 256.23 ಎಕರೆ ಜಮೀನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಕಲಂ 4(1)ರ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ:16.01.2013ರಂದು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆಕ್ರೋಷಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಛ್ರಾತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ರಿಟ್‌ ಪಿಟಿಷನ್ ಸಂಖ್ಯೆ 85774/2013 ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಕಾಯ್ದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

(ಇ)	ಸ್ಥಳಾಂತರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲ್ದಾನನು?	<p>ಎಹೊಳೆ ಗ್ರಾಮವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಾದ್ಯಂತಿಗೆ ವಿಶ್ವದ ಪರಂಪರೆಯ ಸ್ಥಳಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅಪೂರ್ವ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮರಾಠನ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಸ್ಥಳಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಎಹೊಳೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿ ಮನವರಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಲು ರೂ.5041.00 ಲಕ್ಷಗಳ ಮನವರಸತಿ ವ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿದೆ (ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಂಜ 49 ಆರ್ಜಿಹೆಚ್ 2012, ದಿನಾಂಕ:31.08.2012).</p> <p>ಆದರೆ, ದಿನಾಂಕ:01.01.2014ರಿಂದ ಹೊಸ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಕಾಯ್ದೆ "ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರದ ಹಕ್ಕು ಮನವರಸತಿ ಮತ್ತು ಮನರ್ಥ ನಿರ್ವಾಳ ಕಾಯ್ದೆ-2013" ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಹಾಗೂ ಮನವರಸತಿಯ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟಿಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಭೂ ಕೋರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವುದುರಿಂದ ಅವರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಪಡೆದು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.</p>
-----	------------------------------------	--

ಕಡತ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಂಜ 67 ಆರ್ಜಿಹೆಚ್ 2015

ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು

40
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ : 3934
 ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು :
 ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದವರು : ಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು
 ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕ :
 :

ಅ)	<p>ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಾವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ; (ಯೋಜನೆಗಳ ನೀಡುವುದು);</p>	<p>ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2014–15ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತ ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಮೊದಲನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ 5 ಒಣವಲಯಗಳ 23 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 107 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಕೆ, ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ತರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು, ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಪ್ರಯೋಜನ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಲಾಗುವುದು.</p>
ಆ)	<p>ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೃಷಿಕಾರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು;</p>	<p>ಕೃಷಿ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೈತರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಿರಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಯೋಜನ ಫಟಕಗಳ ವಿವರ ಕೆಳಕಂಡಂತಹಿದೆ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ರಚನೆಗಳು (ಕೃಷಿ ಹೊಂದ) (ಪಾಲಿಧೀನೋ ಸಹಿತ) ನೀರು ಎತ್ತಲು ಡೀಸೆಲ್/ಸ್ಮೋಲಾರ್ ಪಂಪ್ಸೆಟ್ ನೀರು ಹಾಯಿಸಲು ಲಘು ನೀರಾವರಿ ಫಟಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಕರೆ <ul style="list-style-type: none"> ಅ) ಪಾಲಿಹೊಸ್ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಆ) ಪಾಲಿಹೊಸ್ ರಹಿತ ಕೃಷಿ/ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು (ಬಜ್ಝಿಕ್)

ಇ)	<p>ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪು ಕೈಗಿನಿರತ ರೈತರನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾನದಂಡಗಳೇನು; (ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ನೀಡುವುದು)?</p>	ಮಾಹಿತಿ	<p>ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಿನಿರತ ರೈತರನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ವಿವರ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ:</p>
ಕ್ರ.ಸಂ.	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾದ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪಾಲಿಹೊಸ್
		ಸಹಿತ ಮಾದರಿ	ರಹಿತ ಮಾದರಿ
1	ಕೋಲಾರ	20	400
2	ಮಾಲೂರು	20	400
3	ಬಂಗಾರಪೇಟೆ	20	400
4	ಮುಳಬಾಗಿಲು	9	400
5	ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ	20	400
	ಜಿಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು	89	2000

| ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಲು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುವ ಮಾನದಂಡಗಳು: ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವಾಷಿಂಗ್ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ ಇರುವ ಹೋಬಳಿಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೆ ಗರಿಷ್ಟ 2 ಹಕ್ಕೋಗೆ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಮಿಶೀಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನ ಸಲ್ಲಿಕೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಲಾಟರಿ ಮೂಲಕ ರೈತರನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ರೈತರು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಶೀಲಿಸ್ತೇ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡದ ರೈತರಿಗೆ ಶೇಕಡ 30ರಪ್ಪು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗಿದೆ. |

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ : 4542
 ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು :
 ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದವರು : ಮಾನ್ಯ ಪೌರಾಜಿತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು,
 ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ
 ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ವರ್ಕ್‌ಸಚಿವರು

ಅ)	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 2014-15 ರಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪು ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ನಗರಸಭೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿ ಕೆಂಪುಬಡಿಎಸ್ ಎಸ್‌ಎಂಟಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ರೂ.7281.73 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ 234 ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು.	ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕತ ಯು.ಎ.ಡಿ.ಎಸ್. ಎಸ್‌.ಎಂಟಿ ಯೋಜನೆಯ ಟ್ರಾನ್ಸಿಷನ್ ಹಂತದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಅವಧಿಯು ದಿನಾಂಕ: 31-03-2014ಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿದ್ದು, 2014-15ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ರೂ.7281.73 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ 234 ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು.
ಆ)	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ;	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿದ 234 ಯೋಜನಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳ ಪ್ರಮೇಯ ರೂ.768.43 ಕೋಟಿಗಳ 21 ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿರುತ್ತದೆ.
ಇ)	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡುವುದೆ;	ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನದ ಲಭ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಆಧ್ಯತ್ಮಿಕನುಗೂಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನಗರೋತ್ತಾನ ಯೋಜನೆ 14ನೇ ಹಣಕಾಸು ಎಸ್.ಎಫ್.ಸಿ ಅನುದಾನ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅನುದಾನದಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಧ್ಯತ್ಮಿಕನುಗೂಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಈ) ಮುದ್ದೂರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಸಿರುವ ವರದಿಯಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ 24 X 7 ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದೇ?	<p>ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 2013-14ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೂರು ಪಟ್ಟಣದ ರೂ.38.00 ಕೋಟಿಗಳ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ರೂ.13.15 ಕೋಟಿಗಳ ಒಳಚರಂಡಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು ರೂ.7281.73 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ 234 ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು 21 ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ರೂ.768.43 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿ, ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಉಳಿದ ಯೋಜನಾ ವರದಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೂರು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮವಹಿಸಲಾಗುವುದು.</p>
---	---

(ಪೌರಾಜಿತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೀಪನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಂಬಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ವರ್ಕ್ ಸಚಿವರು)

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಪಠ್ತು

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ : 3936
 ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು :
 ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕ :
 ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು : ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ್ ಸಚಿವರು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
ಅ)	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯೋಜನಾತ್ಮಕ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಭೂಮಿ ತನ್ನ ಘಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ;	ಹೌದು ಬಂದಿದೆ
ಆ)	ಇಂತಹ ಭೂಮಿಯ ಅಂದಾಜು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೆಷ್ಟು?	ಸವಳು, ಜವಳು ಮತ್ತು ಜೋಗು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಭೂಮಿಯ ಅಂದಾಜು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 4,41,847 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹಾಗೂ ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ 412640 ಹೆಕ್ಟೇರ್
ಇ)	ಇಂತಹ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳೇನು (ಎವರ ನೀಡುವುದು)?	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಶ್ವಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಲಾನಯನ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ (waste land/degraded land) ಶಿಷ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಸವಳು ಜವಳು ಮತ್ತು ಜೋಗು (saline, Alkaline & Waterlogged) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಪಚಾರ ಕ್ರಮಗಳು ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯಡಿ ಬರುವ ರಾಜ್ಯದ ಅಚ್ಚಕಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ವಹಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತೃತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯೇಲಿಂಟ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಒಟ್ಟು 7585 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆ ನೀಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು, ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ಬೃಹತ್ ಮತ್ತು ಮದ್ದಾಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅಚ್ಚಕಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ

	<p>ಸವಳು-ಜವಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾದ ನೀರು ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಬಸಿಗಾಲುವೆ ನಿಮಾಂಜಣ, ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿರುವ ಸ್ಯೇಸ್‌ಗ್ರಿಕ್ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ದುರಸ್ತಿ ಪಡಿಸುವುದು, ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಹಾಗೂ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಅಂತರ್ಗತ ಬಸಿಗಾಲುವೆ ನಿಮಾಂಜಣ ಮಾಡಿ ಜೊಗು ಹಾಗೂ ಸವಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಲಸಂಪನ್ಮಾಲ ಇಲಾಖೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿವಿಧ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ದಿ:31-03-2014ರವರೆಗೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 90774.14 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸವಳು-ಜವಳೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಶುತ್ತಮಾನ ಆಧರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಯಾದ್ದರಿಂದ, ಹಾಗೂ ಅನುದಾನದ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಜಿಸಿದೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ರೂ.69.68 ಕೋಟಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೇಂದ್ರ ಜಲ ಆಯೋಗದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯಂತೆ, ಪ್ರತಿ ಯೋಜನಾವಾರು ಸವಿಸ್ತಾರ ಯೋಜನಾ ವರದಿ () ತಯಾರಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಅದರಂತೆ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ 91367.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಜೊಗು ಪ್ರದೇಶದ ನಿವಾರಣೆಗೆ ರೂ.282.85 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತದ ಅಂದಾಜನ್ನು ಹಾಗೂ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂ.791.35 ಕೋಟಿ ಅಂದಾಜನ್ನು ದಿ:19-11-2014ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ, ಮಿತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಸುಧಾರಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ರೈತರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಸವಳು-ಜವಳು ಭೂಮಿಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಇಲಾಖೆ ಕ್ರಮ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.</p>
--	--

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ : 2321

ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು :

ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕ :

ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು : ಇಂಧನ ಸಚಿವರು

ತ್ರೈ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
ಅ)	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳನ್ನು;	ಬೆಂಗಳೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಕಂಪನಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 8,811. ವಿದ್ಯುತ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳನ್ನು ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಆ)	ಇದರಿಂದ ಪಾದಚಾರಿಗಳು ಓಡಾಡಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ;	ಬೆಂಗಳೂರು ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಕಂಪನಿಯ ಯಾವುದೇ ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳ ಅಭಾವ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ಅಗಲೀಕರಣದಿಂದ ಪಾದಚಾರಿಗಳ ಮಾರ್ಗ ಕಿರಿದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯುತ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಪಣಲು ವಿದ್ಯುತ್ ಪರಿವರ್ತಕಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು, ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ವಾದ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಾಫಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಇ)	ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಓಡಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ?	ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳ ಜಿ.ಎಸ್. ಹ್ಯಾಂಡಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಪಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಳ್ಳಿ ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 1,000 ಜಿ.ಎಸ್. ಹ್ಯಾಂಡಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಪಾರಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
ಈ)	ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳೇನು?	ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದ 18 ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪರ್ಯಾಯ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಏಂದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಪರಿವರ್ತಕಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮತಿ ಕೋರಲಾಗಿದ್ದು, ಅನುಮತಿ ದೊರೆತ ನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಸಂಖ್ಯೆ: ಇಂಧನ 150 ಪಿಟಿಎಂ 2015

ಇಂಧನ ಸಚಿವರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಪರಿಷತ್ತು

ಬುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	:	4560
ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು	:	
ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕ	:	
ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು	:	ಶೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಚಿವರು

ತ್ರೈಮು ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
ಅ)	ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕುಸಿತದಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿಕರು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ:	ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕುಸಿತದಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿಕರು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಯ ಸಮಗ್ರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ರಬ್ಬರ್ ಬೊಡ್‌ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಬ್ಬರ್ ಬೊಡ್‌ ಇರುವುದರಿಂದ ಶೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರಬ್ಬರ್ ಬೆಳೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.
ಆ)	ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ತ್ರೈಮುಗಳೇನು?	

ಸಂಖ್ಯೆ: ಶೋಜ 266 ಶೋಜವಿ 2015

ಶೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಚಿವರು

ಕನಾಟಕ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತು

ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ : 4538
 ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರು : ಶ್ರೀ
 ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಾಂಕ :
 ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಚಿವರು : ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಉತ್ತರ
ಅ)	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ;	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾಗೆ ಕನಾಟಕ ಹೆದ್ದಾರಿ ಅಧಿನಿಯಮ-1964ರ ಸೆಕ್ಕನ್-23ರನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇವರಿಂದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
ಆ)	ಅವೃಜ್ಞಾನಿಕ ರಸ್ತೆ ಉಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಇಲಾಖೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಿದೆ.	ಸರ್ಕಾರದ ಸುತ್ತೊಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣಿತ ಬಳ್ಳಾಡಿ 252 ಸಿಆರ್ ಎಂ 2010 ದಿ:24-07-2010ರಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವೃಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಉಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಂಬಿದನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಅವೃಜ್ಞಾನಿಕ ರಸ್ತೆ ಉಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ ವೃಜ್ಞಾನಿಕ ರಸ್ತೆ ಉಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ವೃಜ್ಞಾನಿಕ ಉಬ್ಬಿಗಳಿರುವಲ್ಲಿ Thermostat Painting ಮಾಡುವುದು, cat eyes ಹಾಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಫಲಕಗಳನ್ನು (cautionery Boards) ನಿಲ್ಲಿಸುವ (installation) ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ವೃಜ್ಞಾನಿಕ ಉಬ್ಬಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರೂ ಒಂದು ಸುತ್ತೊಲೆಯನ್ನು ದಿ:18-07-2009ರಂದು

		ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ, ಸದರಿ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಬ್ಬಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ IRC:99-1988ಗಳಲ್ಲಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಗಳನ್ನು (guidelines) ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
ಇ)	ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.	ಅನಧಿಕೃತ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ, ದೇವಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಮಾಣ, ಧ್ವಜಸ್ತಂಭ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುದೇ ರಸ್ತೆಯ ಅಗೆತ ಮಾಡುವುದು, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರ ಮತ್ತೊಳ್ಳಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು, ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಇಲಾಖೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಸಂಖ್ಯೆ: ಲೋಜ್ 96 ಸಿಕಲ್ಯೂಎನ್ 2015

ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು

ಶಾಸನ ರಚನೆ ಮಾದರಿ ವಿಧೇಯಕ

ಕನಾಂಟಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ (ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ವಿಧೇಯಕ, 2015

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ವಿಧೇಯಕ.

ಕನಾಂಟಿಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ;

ಇದು ಭಾರತ ಗೊರಾಜ್ಯದ ಅರವತ್ತಾರ್ಹನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಾಂಟಿಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಳಿದಿಂದ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಅಧಿನಿಯಮಿತವಾಗಲಿ, ಎಂದರೆ:-

ಅಧ್ಯಾಯ-I ಪ್ರಾರಂಭಿಕ

1. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಕನಾಂಟಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ (ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಅಧಿನಿಯಮ 2015 ಎಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕಾದ್ದು.

(2) ಇದು, ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ, ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ರಮುಖ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳು ಮೀರದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಾದ್ದು.

2. ಪರಿಭಾಷೆಗಳು.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಥಾ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು,-

(ಎ) "ಪರಿಷತ್ತು" ಎಂದರೆ, 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪರಿಷತ್ತು;

(ಬಿ) "ಅಧ್ಯಕ್ಷ" ಎಂದರೆ, 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ;

(ಸಿ) "ಸರ್ಕಾರ" ಎಂದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ;

(ಡಿ) "ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಜ್ಞಾನ" ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ದೇಶ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ನಿಕಾಯ ಅಥವಾ ನಿಗಮ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ನಿಗಮ ಅಥವಾ ನಿಕಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಐವತ್ತೊಂದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂದಾಯಿತ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಇತರ ನಿಕಾಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ;

(ಇ) "ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು" ಎಂಬುದು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದ ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುತ್ತಕ್ಕಾದ್ದು;

(ಎಫ್) "ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ" ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ, ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ, ಪೌರಸಭೆ, ಪೌರನಿಗಮ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವ ಇತರ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ;

(ಜಿ) "ದುರಾಚರಣೆ" ಎಂದರೆ,-

(i) ದಳಾಳಿತನ ಮಾಡುವುದು (touting) ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಓಡಾಟ, ವಸತಿ, ಸಾರಿಗೆ, ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳ ದರ್ಶನದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವೋಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿಗನನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಗುಂಪನ್ನು ಹೀಡಿಸುವುದು, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಟ್ಟಡ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವಂತೆ ಪ್ರವಾಸಿಗನಿಗೆ ಕಿರುಕುಳಿಸಿದ್ದರೂ ನೀಡುವವರೆಗೂ ಹೋಗುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಏನನಾನ್ನಾದರೂ ವಿರೀದಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಯೋಜಕರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು.

ವಿವರಣೆ:- ಯಾವೋಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿಗನು ಈಗಾಗಲೇ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ಅಂಗಿಕೃತ, ನೋಂದಾಯಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಯೋಜಕ ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸಿಯು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಯಾರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆದಿರುವನೋ ಅಥವಾ ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವನೋ ಅವನು, ಪ್ರವಾಸಿಗನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಾವೋಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿಗನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವನೋ ಅಥವಾ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವನೋ, ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹಾಗೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದಾಗ, ಈ ವಿಂಡದ ಅಥವಾಪ್ರತಿಯೋಳಿಗೆ ದಲ್ಲಾಳಿ ಮಾಡುವನೆಂದು (tout) ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

- (ii) ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಅಥವಾ ಘೋಷಿಸಿದ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು;
- (iii) ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಭಾವನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು;
- (iv) ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸದಿರುವುದು;
- (v) ದರಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸದಿರುವುದು;
- (vi) ನಗದು ರಸೀದಿ ಅಥವಾ ಸಾಲ ರಸೀದಿ ನೀಡಿದಿರುವುದು;
- (vii) ಒಟ್ಟಲಾದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಅಥವಾ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ತರುವಾಯವೂ, ಯುಕ್ತ ಸಮಯದೋಳಗೆ, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸದಿರುವುದು;
- (viii) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾದ ದರಪಟ್ಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದರವನ್ನು ವಿದಧಿಸುವುದು;

- (ix) ಪ್ರವಾಸಿಯನ್ನು ಗಿರಾಕಿಯಾಗೆಂದು ಹೀಡಿಸುವುದು (tout), ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಬಲವಂತ ಮಾಡುವುದು ಇವಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಅಥವಾ ಕಮೀಷನ್‌ಅನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂದಾಯಮಾಡುವುದು;
- (x) ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಅಥವಾ ಜನಸಮೂಹವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅರಮನೆ, ಕೋಟಿ, ಹವೇಲಿಯಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಗೋಗಳನ್ನು ಅಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಳಸುವುದು; ಅಥವಾ ಹೋಟೇಲ್‌ನ ತಪ್ಪಾದ ಸಾರ್‌ ರೇಟಿಂಗ್‌ ಅನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ದೀಘ್ರ್ಯಾಕಾಲದಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದುದಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾದ ಅಂತಹುದೇ ಹೆಸರುಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥಾಪಾಕರಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಗೋಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು; ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವವರ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಿಕಾಯಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಹೆಸರನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿತ್ತವಾಗಿ ನಕಲು ಮಾಡುವುದು; ಮತ್ತು
- (xi) ಯಾವೋಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿಗನನ್ನು, ಆತನು ಇಚ್ಛಿಸಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ, ಹಿಂಬಾಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ ಮತ್ತು ಹೋಟೇಲ್‌ನ ಹೊರಗೆ ಯಾವೋಬ್ಬ ಕರೆಕಳುಹಿಸದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (uncalled for person) ಕಾಯುತ್ತಿರುವುದು;

ವಿವರಣೆ:- ಈ ವಿಂಡದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ,-

- (I) ಯುಕ್ತ ಜಾಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಉಪಕರಣವು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸ್ನೇಸರ್ವಿಕವಾಗಿ ವಿಫಲವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ವಿಳಂಬ ಅಥವಾ ತಪ್ಪನ್ನು ದುರಾಚಾರಣೆಯಿಂದು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ;
- (II) ಶ್ರೇಮಿರಿದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ರಮದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವವನ ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ದುರಾಚರಣೆಯಿಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ;
- (ಎಚ್) "ಸದಸ್ಯ" ಎಂದರೆ, 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯ;
- (ಇ) "ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ" ಎಂದರೆ, 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ;

(ಜೆ) "ಉಪದ್ರವ"ವು ಯಾವುದೇ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ವಾಸನೆ ಅಥವಾ ಶ್ರವಣ ಸಂಹೇದನಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಗಾಯ, ಅಪಾಯ, ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾದ ಅಥವಾ ಅಪಾಯವಾಗಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ;

(ಕೆ) "ನಿಯಮಿಸಲಾದದು" ಎಂದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಮಿಸಲಾದದು;

(ಎಲ್) "ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ" ಎಂದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ. ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಬಹುದು;

(ಎಂ) "ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ" ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯ ಪಾಲುದಾರನ ನಡುವೆ ಗಣನೀಯವಾದ ಹಾನಿ ಸಂಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ, ಮೂರ್ಖನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಅಳೆಯಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿವಲಯ ಪಾಲುದಾರನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯ ಪಾಲುದಾರನು ಮಾಡಲಾದ ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಅಥವಾ ಮೂಲಕ ಕೈಗೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವತ್ವತ್ವಗಳ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಅದರ ಏಜನ್ಸಿ ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ವಲಯ ಪಾಲುದಾರ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಒಂದು ಏಷಾಂಡು.

(ಎನ್) "ವಿನಿಯಮಗಳು" ಎಂದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ವಿನಿಯಮಗಳು;

(ಒ) "ಪ್ರವಾಸ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ" ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಜೊತೆಗಿರುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಅಂಥ ತಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಮಹತ್ವದ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ, ಮರಾಠಿಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಸ್ಯವಿಜ್ಞಾನ, ಜನಾಂಗಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಆಸ್ತಕೆರವಾದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ;

(ಓ) "ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರ" ಎಂದರೆ, ಒಂದು ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸಿ ಏಜನ್ಸಿಯು ಪ್ರವಾಸಿಯೋಬ್ಬನಿಗೆ, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂತೆ, ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾದ್ಯಕ್ಷೇಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಜೀವಪರಿಸರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಜಲಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ (caravan tourism) ಮತ್ತು ಸಾಹಸ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವರ್ಗದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಹೊಂಸ್ತೇ, ಹೊಟೆಲ್, ರೆಸಾಟ್ರೆ, ಆರೋಗ್ಯಧಾರ್ಮ, ಸಂದರ್ಶಕ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಅಧ್ಯಾವಿವರಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ, ಜಲಕ್ರಿಡೆಗಳು, ದೋಷ ಮನೆ, ಹಾದಿ ಬದಿಯ ಸೌಕರ್ಯ, ಶಯನಾಗಾರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ;

(ಕ್ರೋ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ "ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಯೋಜಕ" ಎಂದರೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಥವಾ ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಿರುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆ (firm) ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ನಿಕಾಯ;

(ಆರೋ) "ಪ್ರವಾಸಿ" ಎಂದರೆ, ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಸ್ಥಳದೊಳಗಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಜಟಿಲಟಿಕೆಯಲ್ಲಿದ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳಿಗಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆದರೆ ಒಂದು ಕ್ರಮಾನುಗತ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೇ ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಸಸ್ಥಳದಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಇರುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ;

ವಿವರಣೆ:- ಈ ವಿಂಡದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ,-

- (i) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸದಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ;
  - (ii) ಬಂಧುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವೇಷಿರತನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಚೇರಿ ಕೆಲಸ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವ-ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಅಥವಾ ತವರು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬಂಧುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವೇಷಿತರೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು;
  - (iii) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿದೇಶಿಗರು,
- ಇವರುಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(ಎಸ್) "ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ" ಎಂದರೆ, ಪ್ರವಾಸಿಯು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ಕನಾರಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶ, ಸ್ಥಳ, ನಿವೇಶನ ಅಥವಾ ಜಾಗ;

(ಟಿ) "ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರ" ಎಂದರೆ, 17ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾದ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರ;

(ಯ್ಯ) "ಟೋಟಿಂಗ್(ಗಿರಾಕಿಯಾಗೆಂದು ಹೀಡಿಸುವುದು)" ಎಂಬುದು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ವಸತಿಗಾಗಿ, ಸಾರಿಗೆಗಾಗಿ, ಸ್ಥಳ ಏಕ್ಕಣಿಕೆಗಾಗಿ ಮರುಳು ಮಾಡುವುದು, ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಬಲವಂತಪಡಿಸುವುದು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆವರಣಗಳಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಸ್ಥೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಅಥವಾ ಉತ್ಪಾದಕನನ್ನು ಹೀಡಿಸುವುದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳತದೆ.

ವಿವರಣೆ: ಅಪೇಕ್ಷಿಸದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅನ್ಯಥಾ ಯಾವುದೇ ಯುಕ್ತಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ರೈಲ್ವೇ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ, ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ಹೀಡಿಸುವ ಅಥವಾ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು (ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು, ವಾದಮಾಡುವುದು, ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಮಾತುಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಕಟಣಾ ಪತ್ರಗಳು ಅಥವಾ ಕರಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಅನ್ಯಥಾ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅಡಚಣೆ ಅಥವಾ ಕೆರುಕುಳ ಉಂಟಮಾಡುವಂತೆ

ಮಾಡುವುದು) ಮತ್ತು ಅನ್ಯಥಾ ಯಾವುದೇ ಯುಕ್ತಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಯಾವೊಬ್ಬನನ್ನು ತೋಟಿಗ್ರೋ (ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುವ) ಕೃತ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕಾದ್ದು.

(ವಿ) "ಪ್ರವಾಸಿ ವಿಜೆಂಟ್" ಎಂದರೆ, ಟಿಕೇಟು ನೀಡುವುದು, ಸಾರಿಗೆ, ವೀಸಾ, ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕ ಪ್ರವಾಸಗಳು, ಅಯೋಜಿತ ವಿಹಾರಗಳು ಅಥವಾ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಇತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಿ ವಿಪಾರದುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಸಲಹೆ ನೀಡುವ ಅಥವಾ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವಿಜೆನ್ನಿ;

(ಡಬ್ಲೂ) "ಲಾಪಾಧ್ಯಕ್ಷ" ಎಂದರೆ, 3ನೇ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ.

ಅಧ್ಯಾಯ-II

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿ

3. ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪರಿಷತ್ತಿನ ರಚನೆ.- (1) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ತರುವಾಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ, ಆದರೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಮೀರದೆ, ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ಈ ಮುಂದಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ "ಕನಾರ್ಟಿಕ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪರಿಷತ್ತು" (ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ "ಪರಿಷತ್ತು" ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ಒಂದು ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕಾದ್ದು, ಎಂದರೆ:-

(ಎ) ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಸರ್ಕಾರ	ಅಧ್ಯಕ್ಷ
(ಬಿ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವ, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಸರ್ಕಾರ	ಲಾಪಾಧ್ಯಕ್ಷ
(ಸಿ) ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,	ಸದಸ್ಯ
ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ.	
(ಡಿ) ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ
(ಇ) ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಒಳಾಡಣಿತ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ
(ಎಫ್) ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ
(ಜಿ) ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ
(ಎಚ್) ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ

(ಇ) ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಾನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಒಳನಾಡು ಜಲಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ
(ಜೆ) ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಥಾನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ
(ಕೆ) ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅರಣ್ಯ, ಜೀವಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ
(ಎಂ) ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ	ಸದಸ್ಯ-ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ
(ಎಂಟೊ) ಪ್ರವಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವವರ ಪ್ರೇಕ್ಷಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಅವರವರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಹದಿನ್ಯೇರು ವರ್ಷಗಳ ವೃತ್ತಿ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು (insights) ಕಲ್ಪಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಆರು ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಅವರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಬ್ಬ ವೃತ್ತಿಯು ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು ಅಥವಾ ಅನುಸೂಚಿತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.	ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರು

ಮತ್ತು ಪರಂತು, ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ತಾನು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತನನಾಗಿ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಬಹುದು.

(2) ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಾಫಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಇತರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.

4. ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರ ಪದದ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಷರತ್ತುಗಳು.— (1) ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಇಚ್ಛೆಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಏರದ ಅವಧಿಗಾಗಿ ಪದದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಗಾಗಿ ಮರುನೇಮುಕವಾಗಬಹುದು.

(2) ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಪದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯು ಅಂಗೀಕಾರವಾಗುವವರೆಗೂ ತನ್ನ ಪದದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸದಸ್ಯನು ವಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

5. ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧಿಕಾರಗಳು.— (1) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಪರಿಷತ್ತಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭೆಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ವಿನಿಯಮಗಳ ಅನುಸಾರ ಆತನಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

6. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭೆಗಳು.— (1) ವಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಷತ್ತು ಸಭೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಕೋರಂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು, ಅಧವಾ ಆತನ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನು, ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಇಬ್ಬರ ಗೈರು ಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ, ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪೈಕಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ಮಾಡುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ಇತರ ಸದಸ್ಯನು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಜರಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಮತಗಳ ಬಹುಮತದಿಂದ ಹಾಗೂ ಮತದಾನದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಮತಗಳು ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಎರಡನೇ ಅಧವಾ ನಿಷಾಂಯಕ ಮತ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಪರಿಷತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯ ಅಧವಾ ನಡವಳಿಯು,—

(ಎ) ಯಾವುದೇ ಖಾಲಿಸಾಫಾನವಿದ್ದ ಅಧವಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನೂನ್ಯತೆಯಿದ್ದ; ಅಧವಾ

(ಬಿ) ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಅಧವಾ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಅಧವಾ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನೂನ್ಯತೆ ಇದ್ದ; ಅಧವಾ

(ಸಿ) ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಗುಣಾವಗುಣಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗದ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮದೋಷದ,

—ಕಾರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಸಿಂಧುವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

7. ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳು.— (1) ಪರಿಷತ್ತು,—

(ಎ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು;

- (ಬಿ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (ಸಿ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು;
- (ಡಿ) ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರಯ ಅಥವಾ ಉತ್ತೇಜನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು;
- (ಇ) ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು
- (ಎಫ್) ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ಪರಿಷತ್ತು, ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ನೆರವೇರಿಕೆಗೆ ವಿಹಿತವಾದ ಅಥವಾ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ, ಅಥವಾ ಅನುಷಂಗಿಕವಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಪರಿಷತ್ತು, ವಿನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ, ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ತನ್ನ ಅಂಥ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಹಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- (4) ಪರಿಷತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ನಡವಳಿಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-III

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನೋಂದಣಿ,

ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣ

8. ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣ.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರಚಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರವರ್ಗದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನವುಗಳಾಗಿ, ಎಂದರೆ:-

(ಎ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾನಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ;

(ಬಿ) ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ, ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಥವಾ ಇತರ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ;

(ಸಿ) ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವು ನೋಂದಣಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ;

(ಡಿ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಾಧಿಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ;

(ಇ) ವರ್ಗೀಕರಣ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ;

(ಎಫ್) ಹಾಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಲಾದ ಯಾವುದೇ ಮಾನದಂಡದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ;

(ಜಿ) ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಅಥವಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಒಳಾಂಶಗಳ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಬೇಕಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ;

(ಎಚ್) ನೋಂದಣಿಯಾದ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಕುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಅಥವಾ ಹೊತ್ತಾದ ಧನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ; ಮತ್ತು

(ಇ) ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬರಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಇತರ ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಅನುಷಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ.

- ಉಪಭಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

(3) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಯಾವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ, ಆ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಂಥ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರವರ್ಗವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಿದ ಹೊರತು ನಡೆಸತಕ್ಕದಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದಲ್ಲ:

ಪರಂತು, ಅಂಥ ಪ್ರವರ್ಗದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ನಿಯಮಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿನಾಂಕದಂದು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವರ್ಗವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ತಿರಸ್ಕೃತಗೊಂಡ ಹೊರತು, ಆತನು ಅಂಥ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಬಹುದು:

ಮತ್ತು ಪರಂತು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ನೋಂದಾಯಿಸಿರುವಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಬಹುದು. ಅಂಥ ಸೌಲಭ್ಯವುಳ್ಳ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಯೋಜಕನು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡಿದ ನೋಂದಣಿ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು, ಅಂಥ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಬಹುದು.

(4) ಈ ಅಧಿನಿಯಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ತರುವಾಯ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು (3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದನೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಅಪರಾಧದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥಾನಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ನಂತರ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇರದ ಜುಲ್ಣಾನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, (4)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ ತರುವಾಯವೂ ಸಹ (3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ನಂತರ, ಆತನು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಸಾದಾ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಜುಲ್ಣಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರಡಿರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

9. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಜ್ಞ.- ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವರ್ಗದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಥವಾ ನಡೆಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಯೋಜಕನು, ಅಂಥ ಪ್ರವರ್ಗದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳೊಳಗೆ, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಂಥ ಶುಲ್ಕದೊಂದಿಗೆ, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಜ್ಞಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

10. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.- (1) ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಜ್ಞಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, (3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರೆ, ಅಂಥ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು

ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರೆ, ಅದು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು, ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು.

(2) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿನ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಂಥ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದ ತರುವಾಯದ ತೊಂಬತ್ತು ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು,-

(ಎ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ

ಸರ್ಕಾರಿ ಏಜನ್ಸಿಯ ಮೂಲಕ ಪರೀಕ್ಷೆಸುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು;

(ಬಿ) ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ತೀಮಾರ್ಫನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾದ ಯಾವೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಏಜನ್ಸಿಯಿಂದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೋರಬಹುದು;

(ಸಿ) ಅದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಥ ಹಂಚಿನ ತನಿಖೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು ಅಥವಾ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

(4) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವಾದ ನಂತರ, ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

11. ನೋಂದಣಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.-(1) 8ನೇ ಪ್ರಕರಣದ (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಆ ತರುವಾಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ಬೇಗನೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ, ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಿದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ ಒಂದು ಕೋಶವನ್ನು ಸಾಫಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯೂ ಸಹ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೋಂದಾಯಿತವಾದ, ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕೃತವಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

12. ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.- ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು, ವರ್ಷಕೊಳ್ಳುತ್ತೇ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದ ಇತರ ಅಂಥ ಅವಧಿಯ ಅಂತರಗಳಲ್ಲಿ, ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ದರ್ಜೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ಅಂಥ ಮಾಹಿತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

13. ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದು.- (1) ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಷರತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ನೋಂದಾಯಿತ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವು ವಿಫಲವಾಗಿದೆಯಂದು ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮತ್ತು ಅದು ಹಾಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಂಥ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರವಾಸಿ ಆಯೋಜಕನಿಗೆ ಒಂದು ನೋಟಿಸನ್ನು, ಅಂಥ ನೋಟಿಸು ನೀಡಿದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳನ್ನು ಮೀರದ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಷರತ್ತುಗಳು ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಆಶನನ್ನು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಿ, ನೀಡಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ, ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ರದ್ದುತ್ತಿಗೆ ಹೊಣೆಗಾರನನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಟಿಸು ನೀಡಲಾದ ನೋಂದಾಯಿತ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರವಾಸಿ ಆಯೋಜಕನು, ನೋಟಿಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವೊದಲು, ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನೀಡಲಾದ ನೋಟಿಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯು ಕೊನೆಗೊಂಡ ನಂತರ, ಷರತ್ತು ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರಣವನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಅದು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಯೋಜಕನಿಗೆ ರದ್ದತಿ ನೋಟಿಸನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

14. ಮರು ಶ್ರೇಣೀಕರಣ.- (1) ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮಾಡಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ, ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಯೋಜಕನಿಗೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಯುಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದ ತರುವಾಯ, ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮರು ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿಧ್ದರೆ ಅದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು.

(2) ಶ್ರೇಣೀಕರಣಗೊಂಡ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಯೋಜಕನು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಶುಲ್ಕದ ಜೊತೆಗೆ ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮರು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

(3) ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದರ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ತಾನು ಸಮರ್ಪಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

15. ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ನವೀಕರಣ.- ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಡೆಯಲಾದ ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಇದು ವರ್ಣಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ಅಂಥ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಶುಲ್ಕದೊಂದಿಗೆ ಅಂಥ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನವೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-IV

ಲ್ಯೇಸೆನ್ಸ್ ನೀಡುವುದು

16. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳ ಲ್ಯೇಸೆನ್ಸ್.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಲ್ಯೇಸೆನ್ಸನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು. ನಿಯಮಗಳು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳ ಆಯ್ದುಗಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥರೆ, ಪರ್ಯಾತಕರು, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನೂ ಸಹ ನಿಯಮಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಳದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಲ್ಯೇಸೆನ್ಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಿಯಂತ್ರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಲ್ಯೇಸೆನ್ಸ್‌ದಾರನು ನಿಯಮಿಸಲಾದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಾದ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು,-

(ಎ) ನೋಂದಣಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ನಿಕಟಮಾರ್ವದ ಇದು ವರ್ಣಗಳೊಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಶ್ರೀಮಿನಲ್ ಅಪರಾಧದ ಅಪರಾಧ ನಿಣೀಕೆನಾಗಿದ್ದರೆ; ಅಥವಾ

(ಬಿ) ಶ್ರೀಮಿನಲ್ ಆಗಿರುವ ಹಿನ್ನಲೆ ಅಥವಾ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ; ಅಥವಾ

(ಸಿ) ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಅರ್ಹತೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಬರದಿದ್ದಲ್ಲಿ,

- ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿನ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಬಹುದು ಹಾಗೂ ಅಂಥ ನಿರಾಕರಣಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪಡೆದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯು,-

(ಎ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು;

(ಬಿ) ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದಿತ ದಾರಿ ಅಥವಾ ಕಾಲುದಾರಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು; ಮತ್ತು

(ಸಿ) ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಅಥವಾ ಭೇಟಿ ನೀಡುವವರೊಂದಿಗೆ ಸಭ್ಯವಾಗಿ, ಆತಿಧ್ಯಷ್ಟಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಹಯಾತವಾಗಿ ಇರುವುದು,

- ಅಗತ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(6) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಥವಾ ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ನಿಯಮಗಳ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಯಾವೊಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿ ದೂರನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

(7) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿರುವನೆಂದು ನಿಯಮಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾದಲ್ಲಿ, ಆತನು, ಅಂಥ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಅಮಾನತುಪಡಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ರದ್ದುಪಡಿಸಬಹುದು.

(8) ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಪಡೆಯದ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರ ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯು ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಷಯವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏರದ ಜುಲ್ಳಾನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಜುಲ್ಳಾನೆಗಾಗಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಜುಲ್ಳಾನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಯಾರೇ ಆಗಲೇ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಮನರಾಖ್ಯಾಸವ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರೆಸುವ ಅಂಥ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಸಬ್ರೋ-ಇನ್‌ಸೆಟ್‌ನ ದರ್ಜೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರದ ಯಾವೊಬ್ಬ ಮೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ವಾರಂಟಿಲ್ಲದೆ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(9) (8)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಸ್ತಗಿರಿಯಾದ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ನ್ಯಾಯಿಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ ಹದಿನ್ಯೇದು ದಿನಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿರುವ ಅವಧಿಗಾಗಿ ಸಾದಾ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿರುವ ಜುಲ್ಳಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-V

ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರ

17. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರ- (1) ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ನೇರವು ನೀಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು, ಸರ್ಕಾರದ ಮಾರ್ಹಾನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅದು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತರಬೇತಾದ ವೃಂದದ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು:

ಪರಂತು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಭಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಯಾವೋಬ್ಬ ನೌಕರನನ್ನು ಆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ "ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರ" ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು.

(2) ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರನು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ವಹಿಸಲಾದ ಅಂಥ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ವಾಲಂದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಆತನಿಗೆ ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಇತರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಭಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮೋಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಟ್‌ರವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರನನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಭಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು, ಸಂದರ್ಭಗಳು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದಾಗ, ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನು ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ವಹಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರನು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಭಂಧಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪದ್ರವಕಾರಿಗಳು, ದಳಾಳಿಗಳು, ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರನು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಗಸ್ತಿ ತಿರುಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ದಳಾಳಿಗಳು, ಮುಂತಾದವರ ವಿರುದ್ಧ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮೋಲೀಸ್ ತಾಣಯಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(6) ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿಶನು ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಹೆಸರಿನ ಟ್ಯಾಗ್ಸ್‌ನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂಥ ಸಮವಸ್ತುವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ಲಾಂಭನ ಮತ್ತು ಇತರ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾದ ಭಾವಚಿತ್ರವಿರುವ ಗುರುತು ಚೇಟಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ದರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(7) ಸರ್ಕಾರವು, ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿಶನನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಧಿಕಾರ ತತ್ವಾಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾನೂನಿನ ಉಪಬಂಧಕ್ಕೆ ಅಸಂಗತವಾಗಿರದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-VI

ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಂವರ್ಧನೆ

18. ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ವಲಯ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮದ ರಚನೆ.— (1) ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉತ್ತೇಜನ, ನಡೆಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ತರಲು ಸೂಕ್ತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ-ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ರೂಪರೇಷೆ ಅಧಿಕಾರ ಜಂಟಿ ಉದ್ಯಮ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-VII

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ

19. ಅಂಕ-ಅಂಶದ ಮಾಹಿತಿ.— (1) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾಲೀಕ ಮತ್ತು ಆಯೋಜಕನು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ನೋಂದಾಯಿತನಾಗಿರಲಿ ಅಧಿಕಾರ ನೋಂದಾಯಿತನಾಗದೇ ಇರಲಿ, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಅಂಕಿಅಂಶದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು, ಅಂಥ ಅವಧಿಯ ಅಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಲು ಕರ್ತವ್ಯಬ್ಧಧನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಘರ್ಮು ಅಧಿಕಾರ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು,—

(ಎ) ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಅಂಕ-ಅಂಶಗಳನ್ನು

ಒದಗಿಸಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಅಧಿಕಾರ ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ; ಅಧಿಕಾರ

(ಬಿ) ವಸ್ತುಶಃ ತಪ್ಪಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ದಾರಿಗೆಳಿಯುವ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಅಂಕಿ-ಅಂಶವನ್ನು ಗೊತ್ತಿದ್ದ್ದು ಒದಗಿಸಿದರೆ,

- ಆತನು ಅಪರಾಧದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರದ ಜುಲ್ಫಾನೆಗೆ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಅಥವಾ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾರಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿರುವ ಜುಲ್ಫಾನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(3) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಒದ್ದುವಾಗಿರುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಘರ್ಮಾ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು, (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ ನಂತರವೂ, ಸದರಿ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರೆ, ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಸಾದಾ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಜುಲ್ಫಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವೇರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

20. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕುರಿತ ದತ್ತಾಂಶಾಧಾರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಸಾರ.-(1) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು, ಕನಾಂಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯಕ್ಕಾಗಿ ದತ್ತಾಂಶಾಧಾರಿತ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು, ತಾನು ಹೊಂದಿರುವಂಥ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಶೋಡಗಿಕೊಂಡಿರುವವರೆಲ್ಲರಿಗೆ (stakeholders) ಯಾವುದೇ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ಮತ್ತು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು, ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವಲಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾಹಿತಿ ವಿಭಾಗ (ಡೆಸ್ಕ್) ಗಳು, ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಯಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹೆಚ್ಚೆತಕ್ಕದ್ದು.

ಅಧ್ಯಾಯ-VIII

ಸಂಕೀರ್ಣ

21. ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.- ಈ ಮುಂದಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರವು ತಾನು ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹ್ಯಮಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಯುತ್ತ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ,-

- (ಎ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಅಥವಾ ರೈಲಿನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ;
- (ಬಿ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಲಜೇಶನರಿಗೆ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;
- (ಸಿ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ, ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು;
- (ಡಿ) ಪ್ರವಾಸಿಯ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ; ಹಾಗೂ
- (ಇ) ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.

22. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಡಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.— (1) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣದ ಸ್ಥಳಗಳು ಯಾರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವೋ ಆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು, ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವರವರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಸ್ವತ್ವಗಳ ವಿರೂಪತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಗಿಯುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಹಾಗೂ ರಸ್ತೆಗಳು ಚರಂಡಿಗಳು, ಮ್ಯಾನ್‌ಹೋಲ್‌ಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಬೀದಿ ದೀಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶದ ನಿರ್ಬಂಧದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು, (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಅವರ ಶಾಸನಬಂಧ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಕಡ್ಡಾಯ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸತತವಾಗಿ ಅನುಪಾಲನೆ ಮಾಡದಿರುವ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

23. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿಷೇಧ.— (1) ಯಾವೋಬ್ಬ ವೃಕ್ಷೀಯು,—

(ಎ) ಯಾವೋಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿಯ ವಿರುದ್ಧ, ಬೀಡಿಸುವ ಅಥವಾ ದುರಾಚರಣೆಯ ಯಾವುದೇ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಎಸಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಿ;

(ಬಿ) ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ, ಯಾವೋಬ್ಬ ಪ್ರವಾಸಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಬೀಡಿಸುವಂತೆ ಅಥವಾ ದುರಾಚರಣೆಯ ಯಾವುದೇ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಮತ್ತು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡುವಂತೆ ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ದುಷ್ಪೀರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಿ; ಮತ್ತು

(ಸಿ) ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ, ಯಾವೋಬ್ಬಿ ಪ್ರವಾಸಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೀಡಿಸುವಂತೆ ಅಥವಾ ದುರಾಚರಣೆಯ ಯಾವುದೇ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) ಯಾವೋಬ್ಬಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು,-

(ಎ) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕಣದ (ಎ) ಖಂಡದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದು, ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃಷಿಸಬಹುದಾದ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃಷಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಯಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವೆರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು;

(ಬಿ) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕಣದ (ಬಿ) ಖಂಡದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದು, ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ, ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃಷಿಸಬಹುದಾದ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಒಮ್ಮೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃಷಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಯಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವೆರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು;

(ಸಿ) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕಣದ (ಸಿ) ಖಂಡದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದು, ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮೇಲೆ, ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃಷಿಸಬಹುದಾದ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃಷಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಯಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವೆರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಮತ್ತು (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಏಸಿಗಿರುವ ಯಾವೋಬ್ಬಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿಶನ್ ಅಲ್ಲಿಂದ ಚದುರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತೊರೆಯಲು ಮತ್ತು ತಾನಾಗಿಯೇ ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ದೂರ ಹೋಗುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿಶನ್, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಯ ನಮೂದನ್ನು ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಿಂದ ಯಾವೋಬ್ಬಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ದೂರ ಹೋಗಲು
(3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ,-

(ಎ) ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾದಂತೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ದೂರ ಹೋಗಲು ವಿಫಲರಾದಲ್ಲಿ; ಅಥವಾ

(ಬಿ) ತಾನಾಗಿಯೇ ದೂರ ಹೋಗಿ, ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾಗವನ್ನು ಮರುಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ,

-ಯಾವೋಬ್ಬಿ ಮೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅವರನ್ನು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ದೂರ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ದಸ್ತಗಿರಿಯ ಹಾಗೂ ಬಿಡುಗಡೆಯ ನಮೂದನ್ನು ಮೋಲೀಸ್ ತಾಣಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುವ ದೃಷಣಿನ ದಿನಚರಿಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(5) (3)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ತತ್ವರಿಣಾಮವಾಗಿ (4)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನ ದೂರ ಕಳುಹಿಸಿದ ತರುವಾಯವೂ, ವಸ್ತುಗಳ ಬೀದಿ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಶೋಡಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಯಾವೋಬ್ಬ ಮೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ಎಸಿಗಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶದ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ ತಹಶೀಲ್‌ರಾಜೀನಾಮೆ ದಜ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರದ ಯಾವೋಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆತನು ಮೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹಾಗೂ ಅಪರಾಧಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಯಿಂದ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಫಟನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ದ್ವೇಷಂದಿನ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಇತರ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಅಪರಾಧಿ ಮತ್ತು ಮೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಅಹವಾಲನ್ನು ಕೇಳಿದ ತರುವಾಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಣಾಯಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಯು ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಲಾದ ನಿಷೇಧಿತ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿರುವನೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಅಧಿಕಾರಿಯು, (4)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀರದ ಜುಲ್ಲಾನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(6) (5)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡಿತನಾದ ತರುವಾಯವೂ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ತಾಣದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಿಧಿಸಲಾದ ನಿಷೇಧಿತ ಯಾವುದೇ ತರುವಾಯದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವೋಬ್ಬ ಮೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ವಾರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನ್ಯಾಯಿಕ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ನಿಣಾಯವಾದ ಮೇಲೆ ಆತನು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಲಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವೇರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

24. ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ.— (1) ಸಕಾರವು, ಸಕಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಇಡೀ ಕನಾಂಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕನಾಂಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಲೀ, ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ, ಸಕಾರದ ಗ್ರಾಮ-ಬಿ ದಜ್‌ಯ ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲಿನ ದಜ್‌ಯ ಯಾವೋಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾದ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾದ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವೇರಡರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಘರ್ಮಾ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಯಾವುದೇ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಪ್ರತಿಯೆ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಚೈತಿ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವ ಅಥವಾ ಹಾನಿ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವ ಸಂಭವವಿರುವ ಅಥವಾ ಹಾನಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ದುಸ್ಥಿತಿಗೆ

ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಅಥವಾ ಹಾನಿಯಾಗುವ ಅಥವಾ ದುಸ್ಫಳಿಗೆ ತರುವ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅಥವಾ ನಿವಾರಿಸಲು ಉಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದ್ದಲ್ಲ.

(3) ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದೂರಿನ ಅಧಾರದ ಮೇಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖದ ಮೇಲಾಗಲೀ, ಸದರಿ ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅದು ಹಾನಿ ಮಾಡಿದೆ ಅಥವಾ ದುಸ್ಫಳಿಗೆ ತಂದಿದೆ ಅಥವಾ ಹಾನಿ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ದುಸ್ಫಳಿಗೆ ತರುವ ಸಂಭವವಿದೆ ಎಂದಾದಲ್ಲಿ, ಮೂರ್ವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ತರುವಾಯ ಲಿಖಿತದಲ್ಲಿನ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಅಥವಾ ಮೇಲಿನ (2)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು, ಮತ್ತು ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂತೆ ಅಂಥ ಮಧ್ಯಂತರ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬಹುದು.

(4) ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಉಪದ್ರವವು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಂತಿದ್ದರೆ, ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಮಾಲೀಕ, ಅಧಿಭೋಗದಾರ, ಬಾಡಿಗದಾರ, ಸನ್ಯಾಸಿ ಅಥವಾ ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಬಳಕೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಥವಾ ಅದರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೋಟೆಸನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಂಥ ನೋಟೆಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಹದಿನ್ಯೇದು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯ ಒಳಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಹಾಗೂ ಸದರಿ ಹದಿನ್ಯೇದು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ, ಆದರೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು, ಮೀರದ, ಅಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದ ಅಥವಾ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದ ಹೊರತು, ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಂಥ ಉಪದ್ರವದ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(5) ಉಪದ್ರವದ ನಿವಾರಣೆಯ ನೋಟೆಸನ್ನು ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಮಾಲೀಕ, ಅಧಿಭೋಗದಾರ, ಬಾಡಿಗದಾರ, ಸನ್ಯಾಸಿ ಅಥವಾ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಅಂಥ ಉಪದ್ರವದ ನಿವಾರಣೆಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲನಾದ ತರುವಾಯ, ಉಪದ್ರವದ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ, ಉಪದ್ರವದ ನಿವಾರಣೆಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತ ಯಾವುದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಮುಟ್ಟುಗೋಲಿಗೆ ಒಳಗಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ನಿವಾರಣೆಯ ವೆಚ್ಚವು, ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ದರವನ್ನು ಮೀರಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಬಾಕಿಯನ್ನು, (6)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಲಾದಂತೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಲೀಕನಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(6) ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಂಥ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಭರಿಸಲಾದ ವಿಚ್ಯುಗಳು ಮತ್ತು ಮೊತ್ತಗಳು ಯಾವುವಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಮಾಡಿದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಉಪದ್ರವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ವಸ್ತುವಿನ ಮಾಲೀಕ/ ಅಧಿಭೋಗದಾರನಿಂದ, ಭೂ-ಕಂದಾಯ ಬಾಕಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(7) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಪದ್ರವವಾಗಿರುವ, ಯಾವುದೇ ಸ್ವತ್ತು, ಸಾಮಗ್ರಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವನ್ನು, ಸರ್ಕಾರವು, ತಾನು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏಳೆ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ವ್ಯವಹರಿಸಬಹುದು.

(8) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಯಾವುದೇ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಅಥವಾ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಆದೇಶವನ್ನು ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲನಾಗುವ ಅಥವಾ ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಜಲಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ನಂತರ, ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರದ, ಆದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಅವಧಿಯ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಜುಲ್ಯಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರದರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

25. ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದಂಡನೆ.- ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಖ್ಯ ಅಥವಾ ಘರ್ಮ್ಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾದಂತೆ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣಿಕರಿಸಲಾದಂತೆ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದರೆ, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಮೊದಲ ಅಂಥ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಏವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀರದ, ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಅಥವಾ ತರುವಾಯದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೀರದ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು:

ಪರಂತು, ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಆದೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಖ್ಯ ಅಥವಾ ಘರ್ಮ್ಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅಹವಾಲು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ ತರುವಾಯವೂ, ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಖ್ಯ ಅಥವಾ ಘರ್ಮ್ಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ತಾನು ಹಾಗೆಂದು ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಅಥವಾ ನೋಂದಾಯಿತವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ತೋರಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಆತನು ಅಪರಾಧ ನಿರ್ಣಯವಾದ ನಂತರ, ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಅವಧಿಯ ಸಾದಾ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಜುಲ್ಯಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರದರಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

26. ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮುದ್ರೆಯ ಅನಧಿಕೃತ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ದಂಡನೆ.—(1) ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಘರ್ಮೂರ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಅನುಮತಿಯಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಯಾವುದೇ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಭಿಸುವ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಘರ್ಮೂರ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಮೊದಲ ಅಂಥ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಖಚಿತ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಅಥವಾ ತರುವಾಯದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ದಂಡವನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲು ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು:

ಪರಂತು, ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಲು ಆದೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಘರ್ಮೂರ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅಹವಾಲನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅನುಪಾಲನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(4) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ ತರುವಾಯವೂ, ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಂಪನಿ, ಸಂಘ ಅಥವಾ ಘರ್ಮೂರ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಆತನು ಅಪರಾಧ ನಿಣಾಯವಾದ ನಂತರ, ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಅವಧಿಯ ಸಾದಾ ಕಾರಾವಾಸದಿಂದ ಅಥವಾ ಜುಲ್ಯಾನೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರಡಿಂದಲೂ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

27. ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.—ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ರೂಪಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ಆದೇಶಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಮಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಪರಿಷತ್ತು ಅಥವಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವುದೇ ದಾವೆ, ಕ್ಷೇಮು ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೂಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

28. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧಗಳ ಸಂಜ್ಞೇಯತೆ.—ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು, ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದೂರನ್ನಿಳಿದು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ III, IV, VII ಮತ್ತು VIIIನೇ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡನೀಯವಾದ ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧದ ಸಂಜ್ಞೇಯತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

29. ಅಪೀಲು.— (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶದಿಂದ ಅಥವಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿಜಾಯದಿಂದ ಬಾಧಿತನಾದ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆದೇಶ ಅಥವಾ ನಿಜಾಯದ ಪತ್ರವನ್ನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ, ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನ ಅನುಸರಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಅದನ್ನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯ ಒಳಗಾಗಿ ಅಪೀಲನ್ನ ವಿಲೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

30. ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧ.— (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪರಾಧವನ್ನ ಎಸಗಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಂಪನಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಭಾರದಲ್ಲಿದ್ದ, ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗಿದ್ದಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು, ಹಾಗೂ ಕಂಪನಿಯನ್ನ ಸಹ ಅಪರಾಧದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅವನ ವಿರುದ್ಧದ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ತದನುಸಾರವಾಗಿ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು:

ಪರಂತು, ಈ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿರುವುದು ಯಾವುದೂ, ಯಾವೋಬ್ಬ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅಪರಾಧವು ತನ್ನ ಅರಿವಿಗೆ ಬರದೆ ನಡೆದಿತ್ತೆಂದು ಅಥವಾ ಅಂಥ ಅಪರಾಧವಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಎಲ್ಲ ಯುಕ್ತ ಜಾಗರೂಕತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದೆನೆಂದು ಆತನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಉಪಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಥ ದಂಡನೆಗೆ ಹೊಣೆಗಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧವನ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧವನ್ನು, ಯಾವೋಬ್ಬ ನಿರ್ದೇಶಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಥವಾ ಕಂಪನಿಯ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಸಮೃತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಸಮೃತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ರುಜುವಾತುಪಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ನಿರ್ದೇಶಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ಆ ಅಪರಾಧದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹರಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ತದನುಸಾರವಾಗಿ ದಂಡಿತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ:— ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ,—

(ಎ) “ಕಂಪನಿ” ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ನಿಗಮಿತ ನಿಕಾಯ, ಮತ್ತು ಘರ್ಮನ್ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಇತರ ಸಂಘವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು

(ಬಿ) ಘರ್ಮನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ “ನಿರ್ದೇಶಕ” ಎಂದರೆ, ಘರ್ಮನಲ್ಲಿನ ಪಾಲುದಾರ.

31. ಸಮನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮತ್ತು ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಗಳು.— (1) ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಈ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ, 1908ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂದರೆ,—

- (i) ಯಾರ ವಿರುದ್ಧ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಮನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು;
- (ii) ಯಾವುದೇ ದಸ್ತಾವೇಜಿನ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು; ಮತ್ತು
- (iii) ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾಕ್ಷಿದಾರನನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು, ಯಾರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವು ಅದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಅದು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಸಮೃತ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದೋ, ಆ ಯಾವೋಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಆಗಿ ಸಮನು ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಸಾಕ್ಷಿದಾರನ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಾಜರಾತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

32. ಇತರ ಕಾನೂನುಗಳ ಅಧ್ಯಾರೋಹಿ ಅಧಿನಿಯಮ.—ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಉಪಬಂಧಿಸಿದುದನ್ನೊಂದು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳು ಅದರೊಂದಿಗೆ ತತ್ವಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕನಾಫಟಕದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅಂಥ ಕಾನೂನಿನ ಬಲದಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಲಿಖಿತಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಸಂಗತವಾಗಿ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

33. ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿ.—ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾದ ದಂಡ ಅಥವಾ ಜುಲ್ಯಾನೆಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು, ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲು ಹೊಣೆಗಾರನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಅಂತಿಮ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಅರವತ್ತು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಭೂ ಕಂದಾಯ ಬಾಕಿಯಂತೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

34. ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ನಿಯಮಗಳು, ವಿನಿಯಮಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿಸುವ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯನ್ನು, ಸರ್ಕಾರವು ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಆದೇಶದ ಮೂಲಕ, ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕ ಅಥವಾ ವಿಹಿತವೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅಸಂಗತವಾಗದ ಅಂಥ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) (1)ನೇ ಉಪಪ್ರಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಎಲ್ಲ ಆದೇಶಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ಬೇಗನೆ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಎರಡೂ ಸದನಗಳ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವು ಅದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಅಥವಾ ನಿರಸನದ ಮೂಲಕ ಅಂಥ ಮಾಪಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡತಕ್ಕದ್ದು.

35. ವಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ.- ಪರಿಷತ್ತು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳ ಯುಕ್ತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸುಗಮ ನೆರವೇರಿಕೆಗಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

36. ನಿಯಮಗಳ ರಚನಾಧಿಕಾರ.- (1) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಯಾವುವೇ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು.

(2) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ರಚಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಯಮವನ್ನು, ಅದನ್ನು ರಚಿಸಿದ ತರುವಾಯ, ಆದಪ್ಪು ಬೇಗನೆ, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ, ಅದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರಂತರ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಬಹುದಾದ ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಧಿವೇಶನಗಳ ಅಥವಾ ನಿರಂತರ ಅಧಿವೇಶನಗಳ ನಿಕಟ ತರುವಾಯದ ಅಧಿವೇಶನದ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾಪಾರಣನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎರಡೂ ಸದನಗಳೂ ಒಟ್ಟಿದರೆ ಅಥವಾ ಆ ನಿಯಮವನ್ನು ಅಥವಾ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎರಡೂ ಸದನಗಳೂ ಒಟ್ಟಿದರೆ ಆ ನಿಯಮವು ಅಥವಾ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಆ ಮಾಪಾರಣನ್ನು ಅಥವಾ ರದ್ದುತ್ತಿಯನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಸಂದರ್ಭನುಸಾರ ಅಂಥ ಮಾಪಾರಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಆದಾಗ್ಯ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಮಾಪಾರಣ ಅಥವಾ ರದ್ದುತ್ತಿಯ ಆ ನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಬಾಧಕವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

37. ಅಧಿಕಾರಗಳ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆ.- ಸರ್ಕಾರವು, ಅಧಿಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಗಳ ರಚನಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಚಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಂಥ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಚಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು.

(2) ಸರ್ಕಾರವು, ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ತನ್ನ ಯಾವುದೇ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸಲು ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ಹೇಳಿಕೆ

- (1) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕಾಗಿ;
- (2) ರಾಜ್ಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ;
- (3) ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ನೋಂದಣಿ, ಮನ್ವಣಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಿಕರಣಕ್ಕಾಗಿ;
- (4) ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಿಗೆ ಲ್ಯಾಸನ್ಸನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ;
- (5) ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿಶನ್‌ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ;
- (6) ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ;
- (7) ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ;
- (8) ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವವರಿಂದ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರವನ್ನು (database) ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ; ಮತ್ತು
- (9) ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಅಧಿಕಾರ ಆನುಷಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ,

—ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಧೇಯಕ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾಪನ ಪತ್ರ

ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸುಮಾರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆವರ್ತಕ ವೆಚ್ಚ
ಉಂಟಾಗುವುದು.

ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಚಿತ ಶಾಸನ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಾಳಪನ ಪತ್ರ

ಖಂಡ 2	<p>(i) (ಎಲ್ಲ) ಉಪಭಿಂಡವು, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೇಮುಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.</p> <p>(ii) (ಬಿ) ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವರ್ಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.</p>
ಖಂಡ 7	<p>(1)ನೇ ಉಪಭಿಂಡದ (ಎಫ್) ಬಾಬು, ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ಚಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.</p>
ಖಂಡ 8	<p>(i) (1)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರವರ್ಗದ ನೋಂದಣಿಯ, ಮಾನ್ಯತೆಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.</p> <p>(ii) (2)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು,</p> <p>(ಎ) ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಮಾನಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ;</p> <p>(ಬಿ) ನೋಂದಣಿ, ಮಾನ್ಯತೆ, ನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಥವಾ ಇತರ ನಿಯತಕಾಲಿಕ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ;</p> <p>(ಸಿ)ನೋಂದಣಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರವು ನೋಂದಣಿ ಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ;</p> <p>(ಡಿ) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆ ಉದ್ದೇಶದ ಪ್ರವೇಶಾಧಿಕಾರಗಳಾಗಿ;</p> <p>(ಇ) ವರ್ಗೀಕರಣ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಅಗತ್ಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ;</p> <p>(ಎಫ್) ಹಾಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಮಾನದಂಡದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ;</p> <p>(ಜೆ) ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಅಥವಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇರುಗಳ ನಮೂನೆ ಮತ್ತು ಒಳಾಂಶಗಳ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಬೇಕಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ;</p> <p>(ಎಚ್) ನೋಂದಣಿಯಾದ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ದೊರಕುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಅಥವಾ ಮೌಲ್ಯಾಂಶ ಧನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ; ಮತ್ತು</p> <p>(ಇ) ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬರಬಹುದಾದ ಅಂಥ ಇತರ ಮಾರಕ ಮತ್ತು ಆನುಷಂಗಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ</p>

	– ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 9	ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸೌಲಭ್ಯದ ನೋಂದಣಿ, ಮನ್ನಣೆ ಮತ್ತು ಶೈಳೇಶರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅಜ್ಞಾಯ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ನಮೂನೆ ಹಾಗೂ ಶುಲ್ಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 10	(4)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ನೀಡತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದ ನಮೂನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 14	(2)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಯಾವ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮರುಶೈಳೇಶರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಶುಲ್ಕ ಹಾಗೂ ಅಜ್ಞಾಯ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ನಮೂನೆ ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯ ಆ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 15	15ನೇ ಖಂಡವು ನೋಂದಣಿ, ಮನ್ನಣೆ ಮತ್ತು ಶೈಳೇಶರಣ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರದ ನೇರೀಕರಣದ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 16	(i) (1)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸನ್ನು ನೀಡತಕ್ಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯೆ ಹಾಗೂ ಅವನ ಆಯ್ದುಗಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥತೆ, ಪತ್ರಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. (ii) (3)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಲೈಸೆನ್ಸುದಾರನು ತನ್ನ ಗುರುತಿನ ಜೀಟಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸತಕ್ಕ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 17	(7)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿತ್ರನನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 18	(i) (1)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉತ್ತೇಜನ, ನಡೆಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸಗಿ ವಲಯದ ಹೊಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. (ii) (2)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 19	(1)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಾಲೀಕ ಅಥವಾ ಆಯೋಜಕನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಅಂಶ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ಅಂಕಿಅಂಶ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಅವಧಿಯ ಅಂತರಗಳು ಮತ್ತು ನಮೂನೆ ಹಾಗೂ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಖಂಡ 21	(ಇ) ಬಾಬು, ಸರ್ಕಾರವು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕಾದ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 23	(3)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಪ್ರವಾಸಿ ಮಿಶನ್ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ದಿನಚರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 29	(i) (1)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಅಪೀಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನೇಮಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. (ii) (2)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಅಪೀಲನ್ನು ವಲೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 36	(1)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ಈ ಅಧಿನಿಯಮದ ಎಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಯಾವುವೇ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
ಖಂಡ 37	(2)ನೇ ಉಪಭಿಂಡವು, ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಶಾಸನ ರಚನಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜನೆಯು ವಾಡಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪದ್ವಾಗಿದೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವರು

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಅನುಬಂಧ - X

(ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳು

324 ರಿಂದ 351ರ ಉದ್ದತ್ತ ಭಾಗ)

ಸದಸ್ಯರು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳು

324. ಸದನದಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತಿರಿದ್ದಾಗ ಸದಸ್ಯರು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳು:

ಸಭೆಯ ಉಪವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನು:

- (1) ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ಹೊರತು, ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕ, ವಾತಾರ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಥವಾ ಕಾಗದವನ್ನು ಓದತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (2) ಯಾವನೇ ಸದಸ್ಯನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನಿಗೆ ದುರ್ವಜನೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಏರುಸ್ವರದಿಂದ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಬಾಹಿರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (3) ಸದನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ನಿಗದಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅಥವಾ ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಡುವಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಮಧ್ಯ ಹಾದು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (5) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಸದನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (6) ಯಾವಾಗಲೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸಂಚೋಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- (7) ಸಭೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (8) ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡದೇ ಇರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯಭಿಂಬಿಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- (9) ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಿಗೆ ತಡೆ ಅಥವಾ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸದನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ವೀಕ್ಷಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (10) ಯಾವುದೇ ಉಪರಿಗೆಯ ಮೊಗಸಾಲೆಯನ್ನು (ಗ್ಯಾಲರಿಯನ್ನು) ಒಷ್ಟ ಅಪರಿಚಿತನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಚಪ್ಪಣಿ ಹೊಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (11) ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಯಾವುದೇ ಉಪರಿಗೆಯ ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ (ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ) ಅಪರಿಚಿತರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

- (12) ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೋಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ;
- (13) ಹೀರಕೇ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (14) ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೀರದ ಬಳಿ ಖಿದ್ದಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಂಟಾದರೆ ಅವರು ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಮುಂದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಚೀಟಿ ನೀಡಬಹುದು.
- (15) ಸದನದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಡ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (16) ಸದನದಲ್ಲಿ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪ್ರದರ್ಶಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (17) ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಾವುಟಗಳು, ಲಾಂಘನಗಳು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನಿಶಾನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (18) ತನ್ನ ಭಾಷಣವಾದ ತರುವಾಯ, ಕೂಡಲೇ ಸದನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (19) ಸದನದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡದ ಯಾವುದೇ ಬರವಣಿಗೆ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಕರಪತ್ರಗಳು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ಕಾಗದದ ಹಾಳಿಗಳು, ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಸದನದ ಆವರಣದೊಳಗೆ ಹಂಚತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (20) ಸದನದಲ್ಲಿ ಡೆಸ್ಕ್ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಟೋಪಿಯನ್ನು ಇಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಕಡತಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಅಥವಾ ಬರೆಯುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಟ್ಟನ್ನು ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕೋಟನ್ನು ಕೈನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸದನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (21) ಆರೋಗ್ಯದ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಾನ ಸಭ್ಯರ್ಕುಗಳ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯದೆ ಉರುಗೋಲನ್ನು ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (22) ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹರಿದುಹಾಕತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ;
- (23) ಸದನದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಅಥವಾ ಟೆಪ್ ರೆಕಾಡ್‌ರ್‌ಗಳನ್ನು ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಕತಕ್ಕದಲ್ಲ
ಮತ್ತು
- (24) ಸದನಕ್ಕೆ ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಗತಕ್ಕದಲ್ಲ.

325. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ಕರೆಬಂದಾಗ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದು: ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದುನಿಂತರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸದಸ್ಯರು ಏಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೆಸರು ಕರೆದಿರುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹಕ್ಕಿರುವುದು.

326. ಸದನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ರೀತಿ : ಸದನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನು ಯಾವುದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಲಿಚ್�ಿಸಿದರೆ, ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಿಂದಲೇ ಎದ್ದನಿಂತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಪರಂತು, ಕಾಯಿಲೆ ಅಥವಾ ದುರ್ಬಲತೆಯಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಕರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅನುಮತಿಸಬಹುದು.

327. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪಾಲಿಸರ್ಪೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳು :

ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ:-

- (1) ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಥಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಶೀಪುರ ನೀಡಿರದ ಯಾವುದೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (2) ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದೋಷಾರೋಪಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (3) ಸಂಸತ್ತು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ವ್ಯವಹರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (4) ಸದನದ ಯಾವುದೇ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಅದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದೇ ಆರೋಪಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (5) ಸರಿಯಾದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಆಧಾರಸಹಿತ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದ ಹೊರತು ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆ ಕುರಿತು ಆರೋಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
ವಿವರಣೆ: ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಂದರೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೇರೆಗೆ ಯಾವ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಆಧಾರಸಹಿತ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಬಹುದೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಯಾರ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿವಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಆಧಾರಸಹಿತ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ಚರ್ಚೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ;
- (6) ಚರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ;
- (7) ರಾಷ್ಟ್ರದೋಹ, ರಾಷ್ಟ್ರವಿರೋಧಿ ಅಥವಾ ಅಪಮಾನಕರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (8) ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು.
- (9) ವಿಧಾನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಪರ ಅಥವಾ ವಿಧಾನಮಂಡಲ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಆರೋಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

- (10) ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಡವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆರೋಪಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಚಚೆಂಟಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಹೆಸರನ್ನು ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ;
- (11) ಯಾವುದೇ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಪರಿಚಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ;
- (12) ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಮತ್ತು
- (13) ಏಂದೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯನುಮತಿಯ ಹೊರತು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ;

328. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ: ಸದಸ್ಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಹೊರತು, ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಪಮಾನಕರವಾದ ಅಥವಾ ಅಪರಾಧದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಯಾವ ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಂಥ ಆರೋಪವು ಸದನದ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಕುಂದು ತರುವಂತಹದು ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸ್ತಕ್ತಿ ಸಾಧಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರು ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಆರೋಪ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು.

329. ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧ : ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅದು ಒಂದು ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಚಿವರ ಸ್ವಷ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಹೊರತು ಸದನದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಆದರೂ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿನ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲು ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಆ ಸದಸ್ಯರು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಅಂಶವೊಂದನ್ನು ವಿಶದೇಕರಿಸಲು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯೋಚಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಹುದು.

330. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು: ಚಚೆಂಟ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿವರಣೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ಆಗ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಅಗತ್ಯಪುಂಜಾದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ

ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು.

331. ಅಸಂಬಂಧಿತ ಅಥವಾ ಪ್ರನರ್ಹಕ್ತಿ : ಅಸಂಬಂಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಅಥವಾ ತನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರ ವಾದಗಳನ್ನು ಬೇಸರ ಮಾಡುವವು ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು.

332. ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿವರಣೆಗಳು: ಸದಸ್ಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಒಂದು ವಿಷಯವು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿರದ್ದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚಾಸ್ವದ ಅಂಶವನ್ನು ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಚರ್ಚೆಗೂ ಅವಕಾಶ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

333. ಭಾಷಣಗಳ ಅನುಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ನೀಡಲು ಹಳ್ಳಿ: (1) ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ ನಂತರ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಅನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕರೆದಾಗ ಮಾತನಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರೆದಾಗ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಹೊರತು ಮಾತನಾಡಲು ಹಕ್ಕಳುವರಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(2) ಉತ್ತರ ಹೇಳುವ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಜೆಲಾಯಿಸುವಾಗ, ಹೊರತು ಅಥವಾ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಅನ್ವಯಾ ಉಪಬಂಧವಿರುವಂತೆ ಹೊರತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಲಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(3) ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು (ಅವರು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ) ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಂಡಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದನಂತರ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಆದರೂ, ಈ ಉಪನಿಯಮದಲ್ಲಿರುವುದು ಯಾವುದೂ ಒಂದು ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿ ಮಂಡಿಸುವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಲ್ಲದೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಲು ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

334. ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಂಡಿಸಿದವರ ಉತ್ತರದೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಯ ಸಮಾಪ್ತಿ : 333ನೇ ನಿಯಮದ (3ನೇ) ಉಪನಿಯಮದ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಮೂಲ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉತ್ತರದೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚರ್ಚೆಯು ಮಕ್ತಾಯವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

335. ಭಾಷಣಗಳ ಕಾಲಾವಧಿ : ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದು.

336. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣ : ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾವಾಗಿಯೇ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿದಾಗ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದ ವಿನಂತಿಯ ಮೇಲೆ, ಸದನದ ಮುಂದೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರ ಚರ್ಚೆಗೆ ನೇರವು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ತೀವ್ರ ಎಂದು ಪರಿಗಳಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

337. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದನಿಂತಾಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ: (1) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದನಿಂತುಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಮೌನದಿಂದಿದ್ದ ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಥವಾ ಮಾತನಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಲಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಸಾಫ್ತನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭೆಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಾಫ್ತನದಿಂದ ಎದ್ದೂಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

338. ಮುಕ್ತಾಯ: (1) ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಅನಂತರ ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರು “ಈಗ ಸಭೆಯ ಅಭಿಮತಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಕು”. ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯ ದುರುಪಯೋಗ ಅಥವಾ ಸಮಂಜಸ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇರುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತೋರಿದ ಹೊರತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು “ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು” ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) “ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು” ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರೆತಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಷಂಗಿಕವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲೇ ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು. ಆದಾಗ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಉತ್ತರ ನೀಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಹುದು.

339. ಚರ್ಚೆಯ ಪರಿಮಿತಿ : (1) ಒಂದು ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯೂ ವೇಳೆ ಏರಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭೆಯ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು

ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ವಿಧೇಯಕದ ಯಾವುದೇ ಹಂತ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಲು ಕಾಲ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಯಾವುದೇ ವಿಧೇಯಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಂತವನ್ನು ಪೂರ್ವೇಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಾದ ಸಮಯಮಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಗೊತ್ತಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಚರ್ಚೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಹೊರತು ವಿಧೇಯಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಆ ಹಂತದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇತ್ಯಧ್ರಗೊಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಇತ್ಯಧ್ರಗೊಳಿ ಪ್ರಶ್ನೆ

340. ಸದನದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ: ಸದನದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವು ಯಾವೋಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

341. ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮತ್ತು ಇತ್ಯಧ್ರಗೊಳಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು: ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದರ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ, ಸದಸ್ಯರ ಮತಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಕವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರಶ್ನೆಕವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು.

342. ಮತವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರು ಆ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಕೂಡದು: ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವ ಸದಸ್ಯರ “ಹೌದು ಅಥವಾ ಅಲ್ಲ” ಎಂಬ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಪಡೆದ ತರುವಾಯ ಆ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೂ ಪುನಃ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

343. ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು : ಒಬ್ಬ ಸಚಿವರು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಪತ್ರವನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಆದರೆ, ಈ ನಿಯಮವು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಸಾಧನೆಗೆ ಅಸಂಗತವಾದ ಸ್ವಭಾವದವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆಂಬುದಾಗಿ ಸಚಿವರಿಂದ ತಿಳಿಸಲಾಗುವಂಥ

ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅಂಥ, ಕಾಗದದ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದ ಸಾರಾಂಶ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

344. ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಬಗೆಗಿನ ವ್ಯವಹಾರ : 1) ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಒಂದು ಕಾಗದ ಅಥವಾ ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ಅದನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಗದಗಳೂ ಮತ್ತು ದಸ್ತಾವೇಜಗಳೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

345. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹೇಳಿಕೆ: ವಿಧಾನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಜ್ಜಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬಹುದು.

346. ಮತಗಳ ಎಣಿಕೆ: (1) ಒಂದು ಚರ್ಚೆಯು ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯುಳ್ಳವರು, “ಹೌದು” ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವವರು “ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

(2) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಅನಂತರ, ತೀಮಾರ್ಕನವು “ಹೌದು” ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ (ಅಥವಾ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭನುಸಾರವಾಗಿ “ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ) ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು, ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ತೀಮಾರ್ಕನದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರ ತೀಮಾರ್ಕನವು “ಹೌದು” ಎನ್ನುವವರೆಗೆ (ಅಥವಾ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭನುಸಾರವಾಗಿ “ಇಲ್ಲ” ಎನ್ನುವವರೆಗೆ) ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಏರಡು ಸಲಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸದನದ ಮುಂದೆ ತೀಮಾರ್ಕನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತೀಮಾರ್ಕನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(3) ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ತೀಮಾರ್ಕನದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತದ ಎಣಿಕೆ ಗಂಟೆಯನ್ನು ಏರಡು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಬಾರಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಆ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕ್ಕಾದ್ದು ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಗೆಯುಳ್ಳವರು “ಹೌದು” ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವವರು “ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಬೇಕ್ಕಾದ್ದು.

(5) ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ತೀರ್ಮಾನದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರೆ, ಅವರು ತಾವು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ “ಹೌದು” ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ಮತ್ತು “ಇಲ್ಲ” ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ದಾಖಿಲು ಮಾಡಬೇಕ್ಕಾದ್ದಾಗಿ.

(6) ಮೇಲಿನ (3)ನೆಯ ಉಪನಿಯಮದಲ್ಲಿ ವಿಧೇಯಕ ಮಾಡಿರುವಂಥ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾಗೆ, ಅವರು ತಾವು ತೀರ್ಮಾನನಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮತವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಬೇಕ್ಕಾದ್ದು.

ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೆಲಕಾಲ ಸಭೆಗೆ ಬರದಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡುವುದು.

347. ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಮಾಡುವುದು: ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಸದಸ್ಯರ ನಡವಳಿಕೆಯ ತುಂಬಾ ಅಸಭ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೋ, ಅಂಥ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸದನದಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಮಾಡಿದ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡಲೇ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ದಿನದ ಉಪವೇಶನದ ಉಳಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಗೈರುಹಾಜರಾಗಬೇಕ್ಕಾದ್ದು.

348. ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ಸಭೆಗೆ ಬರದಂತೆ ತಡೆ ಹಿಡಿಯುವುದು : (1) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಾವು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತಿರಸ್ಯಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಡಚಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸದನದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೋ ಆ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರೆತ್ತಿ ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು.

(2) ಆ ರೀತಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರ ಹೆಸರೆತ್ತಿ ತಿಳಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಹೆಸರೆತ್ತಿ ತಿಳಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರು ಅಧಿವೇಶನದ ಉಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗೊಳಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಅಧಿವೇಶನದ ಒಂದು ಭಾಗದವರೆಗೆ) ಸದನಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದಂತೆ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕು.

ಆದರೆ, ಸದನವು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ, ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಂಥ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬಹುದು.

(3) ಈ ನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ ಸದನಕ್ಕೆ ಬರದಂತೆ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು, ಆ ಕೂಡಲೇ ಸದನದ ಆವರಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು.

349. ಸದನವು ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆಯದಂತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಉಪವೇಶನವು ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆಯದಂತೆ ಆದೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧಿಕಾರ: ಸದನದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಗೊಂದಲವಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸದನವು ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆಯದಂತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಅಥವಾ ಉಪವೇಶನವು ಕೊಂಚ ಕಾಲ ನಡೆಯದಂತೆ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಆ ರೀತಿ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಹುದು ಅಥವಾ ಉಪವೇಶನವನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆಯದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

350. ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯಗಳು: (1) ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವು ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅಧಾರಸ್ವಯಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಿರುವಂತೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳ ಅಧಾರಸ್ವಯಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅನುಜ್ಞೇದಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕದ್ದು.

(2) ಸದನದ ಮುಂದ ತತ್ತ್ವಾಲಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ತರಬಹುದು.

ಆದರೆ, ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವು ಸದನದ ಶಿಸ್ತಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸದನದ ಮುಂದ ಬಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಒಂದು ಬಾಬು ಮುಗಿದು ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಬು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬರುವ ಮಧ್ಯ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನೆತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬಹುದು.

(3) ಮೇಲಿನ (1)ನೆಯ ಮತ್ತು (2)ನೆಯ ಉಪನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂಥ

ಷರತ್ತುಗಳಿಗೊಳಿಸಬಹುದು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಶ್ರೀಯಾಲೋಪವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮಂಡಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಂಡಿಸಿರುವುದು ಶ್ರೀಯಾಲೋಪ ಹೌದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತೀರ್ಮಾನನಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅದು ಶ್ರೀಯಾಲೋಪವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಅಂಥ ನಿರ್ಣಯ ಅಂತಿಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(4) ಶ್ರೀಯಾಲೋಪದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಚರ್ಚೆಗೂ ಅವಕಾಶಕೊಡತಕ್ಕುದಲ್ಲ ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ತಮಗೆ ಯುಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.

(5) ಶ್ರೀಯಾಲೋಪವು ಹಕ್ಕುಭಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೂಚನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(6) ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆ ಶ್ರೀಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೂಡಬಹುದು.

(ಎ) ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಥವಾ

(ಬಿ) ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಥವಾ

(ಸಿ) ಯಾವ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಮೇಲೆ ಆಗಲಿ ಬಂದಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ

(ಡಿ) ಕೇವಲ ಉಾಹೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಂತೆ ಅಥವಾ

(ಇ) ಮತಗಳ ಎಣಿಕೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಸೂಚಿಸುವ ಗಂಟೆಗಳ ಶಬ್ದವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಥವಾ ಆ ಶಬ್ದಗಳು ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ಶ್ರೀಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೂಡಬಹುದು.

351. ಶ್ರೀಯಾಲೋಪವಲ್ಲದ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತುವುದು : ಒಂದು ಶ್ರೀಯಾ ಲೋಪವಲ್ಲದಂಥ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಸದಸ್ಯರು ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಎತ್ತಬೇಕೆಂದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು, ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಕಾರಣಗಳೊಡನೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ “ಸೂಚನಾಪತ್ರ” ವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ದೊರೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗೊತ್ತಮಾಡಬಹುದಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ದೊರೆಯಬೇಕು.

ತೀರ್ಮಾನಗಾರರ ಮಾದರಿ ಅಂಕಪಟ್ಟಣೆ

ದಿನಾಂಕ . . . 2014-15 ರ ಚೆಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತೆ ಸ್ವಧೇಯ ಅಂಕಪಟ್ಟಿ

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಯುವ ಸಂಸತ್ತ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ಶಾಲೆಯ ಹೆಸರು	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಸ್ಪರ್ಧಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆಸರು
1		
2		
3		
4		
5		
ಶಾಲೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ		
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ		

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿವರ

ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಯಕ್ತಿಕ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಐದು ಸಾಫ್ಟ್ ಗಳಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೆಸರು	ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳು	ಶಾಲೆಯ ಹೆಸರು